BELTHANDROS AND CHRYSANTZA

BELTHANDROS

AND

CHRYSANTZA

THE GREEK TEXT
ACCORDING TO
ADOLF ELLISSEN

TUOMO SIPOLA

JYVÄSKYLÄ · 2015

© 2015 Tuomo Sipola

Belthandros and Chrysantza edited by Tuomo Sipola is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Greek text from Adolf Ellissen (ed.). *Belthandros und Chrysantza*. Griechisch und Deutsch, mit Einleitung und Anmerkungen. Analekten der mittel- und neugriechischen Literatur. Verlag von Otto Wigand, Leipzig 1862.

Book version 2015.2.12.1138

ISBN 978-952-68251-0-6 (PDF)

TA KATA

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΝ

KAI

ΧΡΥΣΑΝΤΖΑΝ

Διήγησις ἐξαίρετος Βελθάνδρου τοῦ Ῥωμαίου, ρος διὰ θλίψιν [ἄπειρον], ἢν εἴχεν ἐκ πατρός του, Ἐπεξενώθη, ἔφυγε τῆς γονικῆς του χώρας, Καὶ πάλιν ἐπανέστρεψεν · ἔλαβε δὲ Χρυσάντζαν, [Τὴν] θυγατέρα [τοῦ] ῥηγὸς μεγάλης Ἐντιοχείας, [᾿Αμὴ] κρυφίως [τοῦ] πατρὸς καὶ [τῆς] μητρὸς τῆς [κόρης].

Α

Δεῦτε προσκαρτερήσατε μικρὸν, ὡραῖοι πάντες, Θέλω σᾶς ἀφηγήσασθαι, λόγους ὡραιοτάτους, Ύπόθεσιν παράξενην, πολλὰ παρηλλαγμένην· Όστις γὰρ θέλει ἐξ αὐτῆς θλιβῆν τε καὶ χαρῆναι, Καὶ νὰ θαυμάση ὑπόθεσιν τῆς τόλμης καὶ ἀνδρείας. 5 Όταν γὰρ ἐβασίλευε Ἡροδόφιλος ὁ κάτης Μετὰ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ Φιλάρμου καὶ Βελθάνδρου, Τῶν θαυμαστῶν καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ πορφυρογεννήτων· Υἰὸς δευτεροτότοκος ὁ Βέλθανδρος γὰρ ἦτο Τοῦ Ἡροδοφίλου τούτου τοῦ μεγάλου βασιλέως. 10 Αὐτὸς γὰρ οὖν ὁ Βέλθανδρος εἶχε μεγάλην λύπην, Ἐκ τοῦ πατρὸς ἐθλίβετο, μυριοκατεφρονεῖτο Αὐτὸς καὶ ἐξενώθηκεν ἀπὸ τὰ γονικά του,

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 14–47

Καὶ πῶς ἐκακοπάθησε μετὰ καὶ τῆς Χρυσάντζας,	
Καὶ πῶς τὸ κυκλοδρόμημα τοῦ χρόνου τε τοσούτου	15
"Εφερε καὶ κατήντησε τῆς νατρικῆς ἀξίας,	
Καὶ ὁ πρώην μισούμενος φιλούμενος ἐγίνη,	
Καὶ στέμμα καὶ διάδημα τῆς αὐτοκρατορίας	
Έφερε καὶ κατήντησε καὶ βασιλεὺς ἐστάθη	
Σὺν τῆ καλῆ, τῆ κόρη τῆ Χρυσάντζα,	20
'Ρηγὸς μεγάλου θυγατρὶ μεγάλης 'Αντιοχείας.	
Λοιπὸν τὸν νοῦν ἱστήσατε ν' ἀκούσητε τὸν λόγον	
Καὶ νὰ θαυμάζετε πολλὰ, ψεύστης οὐ μὴ φανοῦμαι.	
Δυνάστης ἦτο βασιλεὺς Ῥοδόφιλος ὁ κάτης,	
Τὸ ὄνομα Ῥωμαϊκὸν, χῶρον ὑπεραπείρων,	25
Τυραννικῶς αὐθέντευεν ὡς φυσικὸς αὐθέντης,	
Καὶ τοὺς ἐκεῖσε γύρωθεν ἐδέσποζε τοπάρχας.	
Εἶχε καὶ παῖδας εὐειδεῖς ἠγαπημένους δύο·	
'Ο πρῶτος ὠωομάζετο Φίλαρμος παρὰ πάντων,	
Βέλθανδρος δὲ ὁ δεύτερος τὴν τῶν Ῥωμαίων λέξιν,	30
Παράξενος καὶ κυνηγὸς, πανευτυχὴς δεξιώτης,	
Εἰς κάλλος καὶ εἰς σύνθεσιν μέγας τε καὶ ἀνδρεϊος,	
Ξανθὸς καὶ σγουροκέφαλος, εὐφθαλμὸς καὶ ώραῖος,	
Ἄσπρον ἦτο τὸ στῆθός του, μάρμαρον ὥσπερ κρίον,	
Καὶ εἰς ἁρμολογόπλασιν ἓν ἦσαν καὶ οἱ δύο.	35
'Επεὶ δὲ τῆς τύχης μανικὸν, τῆς κακοδαίμου μοίρας,	
Ύπὸ νατρὸς ἐθλίβετο, μυριοκατφρονεῖτο·	
Καὶ τότε γοῦν ἠθέλησεν εἰς τὸ ν' ἀποδημήση,	
Μακρά που νὰ ξενιτευθῆ, ὅπου τὸν πάρ' ἡ τύχη·	
Ξένην ὁδὸν ἐζήτησε πατρὶ τῷ βασιλεῖ του·	40
Εἶπε δὲ τοίνυν πρὸς αὐτον ὁ βασιλεὺς τοιαῦτα·	
«Βέλθανδρε ἄν σὺ τῆς χώρας μου θέλεις νὰ γένης ξένος,	
'Ανάθεμά μοι, Βέλθανδρε, ἂν ἐγώ σε κρατήσω.»	
Εὐθὺς ἀπεχαιρέτισε τὸν βασιλέα τότε,	
'ξεβαίνει καὶ τὸν Φίλαρμον εὑρισκει τον νὰ στέκει,	45
Σφικτὰ περιλαμβάνει τον, γλυκέα καταφιλεῖ τον,	
Καὶ λέγει του τὸ μανικὸν τῆς κακοδαίμον τύχης·	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 48-81

«Ξενίζομαι ὁ δυστυχὴς ἀδελφικοῦ σου σπλάγχνους.»	
Τότε πάλιν ὁ Φίλαρμος κρατεῖ, καταφιλεῖ τον,	
Λέγει τον· «"Αν σὲ ἔθλιψε πολλάκις ὁ πατήρ μας,	50
Δύναμ' ἐγὼ τὸ σήμερον τὸ σπλάγχνος νὰ τὸν φέρω,	
Εἰ δ΄ ἀπὸ μοῦ κακώσεως τίποτε κέντρον ἔχεις,	
'Εκδίδω σε τὸ σῶμά μου, ὅλον τὸν ἑαυτόν μου,	
Σφάττε, τυράννησον κακῶς καὶ ἀντικάκωσέ με.	
Οὐ δύναμαι, ὧ Βέλθανδρε, τὴν ξενιτείαν σου ἀκοῦσαι,	55
Κἂν θάνατός με πρόκειται, ὕβρεις καὶ ἀτιμίαις,	
Κἂν δὲ καὶ τὸ βασίλειον κἂν δὲ καὶ αὐθεντίαις,	
Κἂν δὲ αὐτὸ ὃ λέγομεν τὸ φυσικόν μας στέμμα	
Νὰ καταλείψω κ' εἰς οὐδὲν παρέξω τοῦτο θήσω,	
καὶ μετὰ σοῦ νὰ ξενωθῶ καὶ μετὰ σοῦ νὰ ἔλθω	60
Εἰς χῶρας ξένας ἐθνικὰς ποδοχωροβατήσω,	
Συναποθάνω μετὰ σοῦ κεἰς ἄδην συγκατέβω,	
Μόνον καὶ γὰρ τὴν βλέπησιν τὴν ἰδικήν σου ἂς ἔχω.»	
Εἶπε πολλὰ ὁ Φίλαρμος, ὡς ἵνα τὸν ἑλκύσῃ,	
Άλλάγε τοῦτου τὴν βουλὴν οὐκ ἠδυνήθη κόψαι,	65
΄Ως δ΄ εἶχεν ἀπαραίτητον τῆς ξενιτείας τὴν στράταν,	
Τοῦτου οὐχ ἥλκυσαν ποσῶς τοῦ ἀδελφοῦ του οἱ λόγοι,	
Τοῦ λογισμοῦ του τὴν βουλὴν νὰ τὴν παρασαλεύσουν,	
Ότι ἂν φθάση λογισμὸς, νὰ γεννηθῆ πολλάκις,	
Οὐ δύναται ἀπὸ συμβουλῆς τινὸς τοῦ κωλυθῆναι.	70
Μετὰ δὲ τὴν συμπλήπωσιν τούτων τῶν πάντων λόγων,	
Περιλαμβάνουν σπλαγχνικὰ, ἀδελφικῶς φιλοῦσιν,	
Κλαιοῦν οἱ δύο, κλαίουσι τὴν ἀποχωρησίαν των,	
Πλὴν τὴν καρδιοφλόγησιν, ἣν ὁ Φίλαρμος εἶχε	
'ς τὸ μίσευμα τοῦ ἀδελφοῦ, οὐκ ἠμπορεῖ βαστάξειν,	75
Καὶ ἐκ τοῦ πόνου τοῦ πολλοῦ λιγοθυμᾳ καὶ πίπτει·	
Σκὺπτει, κρατεῖ τόν ἀδελφὸν, μυριοκαταφιλεῖ τον.	
Μετὰ δὲ τὰ φιλήματα ζώνεται τὸ σπαθί του,	
Ύπάγει καὶ τὸν Φίλαρμον ἀναίσθητον ἀφῆκε,	
Καὶ μετὰ τρία παιδόπουλα καβαλλικεύει μόνος	80
Καὶ τῆς ξενώσεως τὴν ὁδὸν ἥρξαντο νὰ ἀπαγαίνουν.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 82–115

Καὶ τότε πάλιν τὸν Φίλαρμον τὸν κάλλιστον τὸν νέον	
'Ροδόσταγμα τὸν βρέχουσι διὰ νὰ συμφέρη ὁ νοῦς του·	
Καὶ ἀπὴν συνέφερε τὸν νοῦν καὶ ὅλον τὸν λογισμόν του,	
'Αναζητῷ τὸν ἀδελφὸν, τὸν Βέλθανδρον φωνάζει.	85
Έκεῖνος, ὁποῦ πρόθυμος ἦτο διὰ νὰ φεύγῃ,	
Δι' ὅλου οὐκ ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἱππηλασίας.	
Ό Φίλαρμος σπουδαίως γὰρ φθάνη πρὸς τὸ παλάτι,	
Ηὕρηκε τὸν πατέρα του, τοιάδε τὸν ἐλάλη·	
«Διὰ τὸν Βέλθανδρον», φησὶ, «γίνωσκε, δέσποτά μου,	90
Πολλὴν πολλὴν κατάκρισιν ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου	
Θέλεις λαβεῖ, ὧ ωασιλεῦ, καὶ ψόγον οὐκ ὀλίγον,	
Διότι μέγαν ἄδικον την σήμερον εἰφγάςω.	
Γύρευσε δὲ ἀνιστόρησε καὶ λάβε κατὰ νοῦν σου,	
Ό ἀδελφός μου Βέλθανδρος ἐὰν 'ς ἐθνικὸν τοπάρχην	95
Ύνᾶ καὶ ὑπόδουλος γραφῆ γένηται ἰδικός του,	
Καὶ ἴδει ἄνδρα εὔμορφον, στρατιώτην ὡραιωμένον,	
Πανεπιτήδειον καὶ καλὸν, πανὺ ἀνδρειωμένον,	
Καὶ κυνηγὸν πανάριστον, πανευτυχὴν δεξιώτην,	
Τοῦτο οὐ δεύδομαι πορῶς μὰ τὴν ὑστέρησίν μας!	100
Όλος ὁ κόσμος ἴσον του οὐκ ἔχει ἀνδρειωμένον·	
Εἰ γὰρ συμβῆ καὶ πόλεμος, πολλάκις νὰ συγκρούγη,	
Νὰ διώκῃ ἀγέλαστε ὡς μέγας ἀπελάτης,	
Καὶ νικητὴς ν' ἀποφανῆ καὶ μέγας τροπαιοῦχος,	
Τί νὰ εἰπῆ ὁ κατ' ἀρχὰς αὐθέντης τοῦ Βελυάνδρου;	105
Καὶ λάβε ταῦτα κατὰ νοῦν, μόνος ἀπείκαζέ τα.»	
Εἶπε πολλὰ ὁ Φιλαρμος μαλακωτέρους λόγους	
Πρὸς τὸν σκληρὸν καὶ ἄσπλαγχνον πατέρα του ἐκεῖνον,	
Μόλις ποτὲ συνέφερε τὴν γνώμην εἰς τὸ κρεῖττον,	
Καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐστράφηκε καὶ τοὺς ἰδίους του λέγει,	110
Καὶ ὁρίζει εἴκοσι τέσσαρας στρατιώτας συγγενεῖς του,	
Λέγει των· «Τὰ φαρία σας στρώσετέ τα οἱ πάντες	
Καβαλλικεύσατε γοργὸν, φθάσατε τὸν υἱόν μου,	
Καὶ ἂν τὸν φθάσετε [ποτὲ], πρῶτον συντύχετυέ τον,	
Εἰπέτε τον μὲ τὸ καλὸν, ἂν θέλει νὰ γυοίση.	115

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 116–149

Εἰ' ἴσως ἀμετάτρεπτον ἰδῆτε τὴν βουλήν του,	
Καὶ αὐτοπροαιρέτως [γὰρ] οὐ θέλει νὰ γυρίση,	
'Επάρετέ τον πεταστὸν, γοργογυρίζετέ τον.»	
Εὐθύς ἐκαβαλλίκευσαν, ἐξέβησαν οἱ πάντες	
Καὶ τρέχουσι μετὰ σπουδῆς, κεἰς ὥρα φθάνουσί τον.	120
Ηὕρηκε δὲ ὁ Βέλθανδρος τόπον χαριτωμένον,	
Ἐπέζευσε καὶ ἐκάθισε μὲ τὰ παιδόπουλά του,	
Ήτον ἡ νύκτα ὁλόφεγγος, χαριτωμένη νύκτα,	
Καὶ Βρύση καταὀῥέουσα, χωρολιβαδοτόποι,	
Καὶ θέτει τὴν κατούνα του μόνος ἐκεῖ καὶ πίπτει,	125
Καὶ μουσικὴν καθήμενος ἐκράτει καὶ ἔπαιζέ την,	
Καὶ μυριολόγην ἔλεγε στεναγμογεμισμένον·	
«"Ορη καὶ κὰμπη καὶ βουνὰ, λαηκάδια καὶ νάπαι,	
Κάμὲ νῦν συνθρηνήσατε τὸν κακομοιρασμένον,	
Ότοῦ διὰ μίσος ἄπειρον καὶ ψόγον οὐκ ὀλίγον	130
Σήμερον τῆς πατρίδος μου καὶ τῆς πολλῆς μου δόξης	
Χωρίζομαι ὁ δυστυχὴς καὶ δε μυστήριον ξένον.»	
Καὶ παραυτὰ ἐπέζευσαν κἀκεῖνοι οἱ στρατιὧται	
Καὶ πρὸς αὐτὸν ἐνέφηναν μαλακωτέρους λόγους·	
«Βέωαιον τώρα, Βέλθανδρε, τὸ ἀδελφικόν σου σπλάγχνος	135
'Ηρνήσω, καὶ ἐκράτησας τῆς ξενιτείας τὴν στράταν;	
Βέωαιον τῆς συντροφίας μας τῶν ἰδικῶν ἀρνεῖσαι;	
Βέωαιον καὶ τοὺς φίλους σου καὶ ὅλους τοὺς γνωστούς ςου	
'Ηρνέσω καὶ ἠθέλησας εἰς τὸ νὰ γένης ξένος;	
'Ηρνήσω καὶ τοὺς συγγενοῦς καὶ γονικῆς σου χώρας	140
Καὶ ἄλλας ἄς οὐκ ἐπίστασαι τὰς χώρας νὰ γυνεύῃς;	
Τιμὴν ἔχεις βασιλικὴν νὰ ζῆς ὥσπερ αὐφέντης,	
Καὶ τρπσκυνεῖσαι ὑπὸ παντῶν μικρῶν τε καὶ μεγάλων,	
Καὶ τώρα πόθε καὶ μέχρι ποῦ καὶ ποῦ πορεύη φράσον,	
Δοῦλος γὰρ θέλεις νὰ γενῆς πρὸς βασιλεῖς τοὺς ἄλλους.	145
Βέβαιον, πορφυρόβλαστε γέννημα τῶν χαρίτων,	
Πάντως ἀρνεῖσαι συγγενεῖς, ἀρνεῖσαι συντροφίαν μας,	
Καὶ στέμμα καὶ διάδημα καὶ βασιλείαν καὶ τ' ἄλλα,	
Βέβαιον, ἀκαταδούλωτε, νὰ δουλωθῆς προκρίνεις,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 150–183

Καὶ τὴν ξενιαν ἀγαπαᾳς τὴν πολυωνειδιςμένην,	150
Τὴν μοχθηρὰν καὶ τὴν κακὴν καὶ τὴν κινδυνεμένην.	
Ήμεῖς πρὸς ὃν γνωρίζομεν τήν ἰδικὴν σου γνῶσιν,	
Πάντως τὸ ἀπιστοῦμεν τὸ ὅτι ποιεῖς τὸ τοῦτο,	
Καὶ ἄλλαξον τὸ δύσπιστον καὶ δεῦτε ἂς στρεφῶμεν.»	
Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα εἶπαν οἱ στρατιῶται	155
Πρὸς τὸν καλὸν καὶ εὔμορφον Βέλθανδρον τὸν ἀνδρεῖον,	
Ποσῶς οὐκ ἐμετέστρεψαν κἂν ὅλως τὸν σκοπὸν του.	
Εἰς γοῦν τὸ λιβαδότοπον ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ	
"Εμειναν πάντες μετ' αὐτὸν τριγύρου κ' ἔβλεπάν τον.	
Όταν γὰρ τ' ἄκρα τῶν βουνῶν 'ς τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων	160
Ἡ αὐγη ἐμπροπήδησεν ἀπὸ τὰς ἀκροὀροίας,	
Σηκώνουνται καὶ λέγουν τον· «Ἐγείρου, δέσποτά μου,	
Νὰ ἀποσώσομεν γοργὸν, μὴ θλίβετ' ἀδελφός σου.»	
Σηκώνεται, ποδήνεται, ζώνεται τὸ σπαθίτου,	
Πηδᾶ καὶ καβαλλίκευσε μὲ τῆς ἀνδρεὶας τὸ σχῆμα,	165
Καὶ λέγει τους ὁ Βέλθανδρος· «Ἄρχοντεσ [κ'] ἰδικοί μου,	
'Ιδοῦ ἀποχαιρετίζω σας καὶ εὔξασθέ μοι	
Καὶ τῆς ξενώσεως τὴν ὁδὸν ἰδοῦ νὰ ὑπαγαίνω.»	
Καὶ εἶς ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας οὕτως τὸν συντυχαίνει·	
«Βέλθανδρε, στέμματος παιδὶ καὶ σκήπτρου κληρονόμε,	170
Τὸ εἰς ἐσέν' ἐσέβασεν ὁ πονηρός σου δαίμων,	
Ήμεῖς παρακαλοῦμέν σε, διὰ νὰ τὸ καταλείψης,	
Καὶ νὰ προκρίνης τὸ καλὸ καὶ ἐκεῖνο νὰ τὸ ποιήσης·	
Πρόσεξαι δὲ ἀνιστόρησε καὶ λάβε κατὰ νοῦν σου,	
Έὰν εἰς αἷμα ἐθνικὸν ὑπάγης καὶ ἀποσώσης	175
Καὶ ποίσης τὰς δουλίας του καὶ ἀπὸ ταύτας εὕροις	
Πληρώματα τῶν δεουσῶν, τιμὰς, δόξας καὶ πλούτη,	
Μὴ γοῦν ἄλλο προτιμηθεῖς τὴν δούλωσιν προκρίνου,	
Έπεὶ δὲ σὺ ἐλεύθερος, ἀδούλωτος ὑπάρχεις,	
Μᾶλλον καὶ ἄνακτος παιδὶ καὶ βασιλέως τέκνον,	180
Καὶ χρὴ νὰ σὲ δουλεύουσιν, οὐχὶ τοῦ νὰ δουλεύσης,	
Οὐκ οἶδα τί σοι λόγισμοι καὶ τὶ σοι ἐπινοίαις,	
Έα λοιπὸν τὰ περιττὰ, καὶ δεῦτε ἂς στραφῶμεν.»	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Α 184–217

'Ακούων ταῦτα Βέλθανδρος, οὕτως ἀπηλογήθη·	
«Πρὸς τὰς πικρίας τὰς πολλὰς, ἃς ἔχω ἐκ τοῦ πατρός μου,	185
'Η ξενιτεία μου δ΄ αὐτὴ τὰς πάντας ἀπαλείψει.»	
Πάλιν ἀπηλογήθη τον ἐκεῖνος λέγων οὕτως·	
«Ἡμᾶς δέξου ἐγγυητὰς, θλὶψιν νοτὲ μὴ εὕροις,	
'Αλλ οὐδὲ θλιβερὸν ποτὲ ἀπὸ τοῦ νοῦ νὰ πάθης,	
Άλλὰ μὲ τὸν πατέρα σου νὰ ποίσωμεν νὰ ở ἔχῃ	190
΄ Ωσπερ ἠγαπημένον του καὶ γνήσιον [του] τέκνον.	
Ήμεῖς καὶ τὶ τὸ κρύβομεν καὶ οὐδὲν σὲ τὸ λαλοῦμεν;	
Τοῦτο πληροφοπήθη το καὶ λάβε κατὰ νοῦν σου,	
Εἰ μὲν καὶ μὲ τὸ θέλημα καὶ τὴν προαίρεσίν σου	
Θέλεις γυρίσει καὶ στραφῆν, παυόμεθα τοῦ λέγειν,	195
Εἰ δ΄ ἴσως ὀπισοπατεῖς, οὐ θέλεις νἀκλουθήσεις,	
Ἐπέρνομέν σε πεταστὸν, γοργογυρίζομέν σε,	
Καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βασιλεύς τοῦτο καὶ γὰρ μᾶς εἶπεν.»	
Γοργὸν ἀπηλογήσατο ὁ Βέλθανδρος ἐκείνους·	
«Ἄρχοντες, τοῦτο γυώσατε πάντες, πιστεύσατέ μοι,	200
Ότι αἱ συγγενίδες μου, γυναῖκεσ ἰδικαῖς σας,	
Ότι τιμὴν ἠλπίζασιν ἵν᾽ εὕρουν ἀπ˙ ἐμένα,	
Βούλεσθε χήραις σήμερον ὅλαις νὰ ταῖς ποιήσω.»	
ως οἴδασιν ἀγύριστον παντελῶς τὸν σκοπόν του,	
Οἱ στρατιῶται παραθτὰ ὥρμησαν νὰ τὸν πιάσουν,	205
Καὶ σύντομα ὁ Βέλθανδρος σύρει τὸ ἀπελατίκι,	
Καὶ εἰς μέγα τὸ ἄπειρον ἐφνευσε τοὺς δέκα,	
'Εφώναξε καὶ λεγει τους· «Πταίστης ἐγὼ οὐκ εἶμαι,	
Ύμεῖς μὲν ἐποιήσατε τὸ φονικὸν ἐτοῦτο,	
'Αμὴ ἐγὼ εἰ ἤθελον ἀπέφυγά σας τῶρα·	210
Εἴπατε τὸν πατέρα μου, ὅσας ἔπαθεν ὁ χορὸς τῶν ἀρχόντων,	
Καὶ ἰδοῦ ἀποχαιρετίζω σας, καὶ εὔξασθε,	
Καὶ τῆς ξενώσεως τὴν ὁδὸν ἰδοῦ νὰ ὑπαγαίνω.»	
Καὶ τὸ λοιπὸν ἐβάδισε τῆς ξενιτείας τὸν δρόμον,	
Χώρας πολλὰς ἐγύρισε καὶ τοπαρχίας καὶ κάστρα.	215
Τόπος αὐτὸν οὐκ ἤρεσε τὸ νὰ προσκαρτερίση·	
Τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς γυνεύει καὶ Τουρκίας,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 218–247

Έγύρισεν, ἐδίωξε τοὺς τόπους καὶ τὰ κάστρα.	
Εἰς κάμπον κλησσουρότοπον, εἰς διάβαν Τουρκοβούνου,	
Λησταὶ τὸ ἐδιαυθέντευαν μετὰ μεγάλης τόλμης·	220
Καὶ ὡς τὸν ἴδαν οἱ λησταὶ, ἐκατεσκόπησάν τον,	
Άρματωμένον, εὔμορφον καὶ λαμπροφορεμένον,	
Καὶ μὲ τὰ τρία παιδόπουλα μόνα κατ' ὀπισθέν του,	
Εἶπαν· «Ἄς τὸν ἀφήσωμεν νὰ ἔμβῃ ᾽ς τὴν κλησούραν,	
Καὶ ἀφ' οὖ δ΄ ἔμβη καὶ χωρεθῆ ἀπέσω 'ς τὴν κλησούραν,	225
Χειροπιαστὸς εἰς χεῖράς μας νὰ πέση ὡς οὐ θέλει.»	
'Αφῆκαν τὸν, εἰσέβηκεν, ἦλθε, προσεχωρήθη,	
Καὶ ὅταν μικρὸν ἐσέβηκεν, εὐθὺς κατέπεσάν τον,	
Καὶ εἰς τὸ μέγα τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο τὸ φουσάτον	
Άπελατίκιν ἔσυρε, τοῦτο οὐ ψεύδομαί το,	230
Καὶ εἰς τὸ ὑποβρύχιον γεγόνασιν οἱ πάντες.	

В

Ως οὖν γε γὰρ συνήλθοσαν σύνορα της Τουρκίας	
Καθόλου καὶ ἐσέβησαν πλησίον ἀρμενίας,	
Καὶ μετὰ πάντων ἔφθασαν εἰς τοῦ Ταρσοῖ τὸ κάστρον,	
Ένόσω ἐκεῖ περιέτρεχε μὲ τὰ παιδόπουλά του,	235
Ηὕρηκεν μικροπόταμον, καὶ 'ς τὸ νερόν του μέσον,	
Νὰ εἶπες οὐρανόδρομον ἀστέρα ἔχει ἔσω,	
Καὶ κεῖται μέσον τοῦ νεροῦ καὶ μετ' ἐκεῖνο τρέχει.	
Έπίασε τὸ ἀναπόταμον ἐκεῖνος καὶ γυπεύει,	
Τὴμ κεφαλὴν τοῦ ποταμοῦ ἐπεθυμεῖ γνωρίσαι,	240
Τὴν φλόγα μέσον τοῦ νεροῦ πόθεν καὶ 'κεῖνο τρέχει.	
Καὶ δέκα περιεπάτησεν ἡμέρας ὁλοκλέρους,	
Καὶ τότε κάστρον ηὕρηκε μέγα πολλὴν τὴν θέαν	
Έκ σαρδονίχου λαξευτοῦ κτισμένον μετὰ τέχνης,	
Έπάνω δὲ τοῦ κτίσματος τοῦ λαμπροτάτου ἐκείνου	245
Άντὶ πυργοβολήματα ἦσαν συντεθημένα	
Λέων δρακόντων κεφαλαὶ ἀπὸ χρυσῶν ποικίλων·	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 248–281

Τεχνίτης τὸ κατεσκεύασεν ἀπὸ πολλῆς σοφίας,	
Έκ δὲ τὸ στόμα τῶν αὐτῶν ἀνέβλεψες νὰ εἶδες,	
Πῶς συὀῥιγμὸς ἐξέρχετο φρικτώδης, ἀγριώδης,	250
Νὰ εἶπες ὅτι κίνησιν ἔχουσιν ὥσπερ ζῶντα,	
Καὶ νὰ λαλοῦν ἀμφότερα καὶ νὰ φωνολογοῦσιν.	
Άφοῦ τὸ φλογοπόταμον ἐξήρχετον ἐκεῖνο,	
³Ηλθε καὶ ἐκατέλαβε τοῦ κάστρου τε τὰς πόρτας,	
Καὶ νόρταν ηὕρηκε λαμπρὰν ἐξ ἀδαμάντου λίθου,	255
Εἰς μέσα δὲ ἐτήρησε γράμματα κεκομμένα.	
ελεγον δὲ τὰ γράμματα τὰ λαξευτομημένα·	
«Τὸν οὐκ ἔφθασαν τὰ ποτὲ τὰ βέλη τῶν ἐρώτων	
Μυριοχιλιοκατάρδοτον εὐθύς νὰ τὸν ποιήσουν,	
Όστις τὸ Ἐρωτόκαστρον ἀπέσω νὰ τὸ ἴδῃ.»	260
'Ανέγνωσε τὰ γράμματα, ὥραν πολλὴν ἐστάθη,	
Σύννους, συστρέφων κατὰ νοῦν, τί πράξαι, τί ποιήσαι·	
«Σὰν κινήσω καὶ ἀναβῶ ποδοχωροβατήσω,	
Καὶ πῶς τὸ ἐπιφώνημα τὸ ὃ ἔχει ἡ πόρτα,	
Ότοῦ κ' ἄν ὅλως τὸ πτερὸν οὐκ οἶδα τῶν ἐρώτων;	265
Καὶ πῶς ὀπίσω νὰ στραφῶ καὶ οὐ μὴ ἴδω τὴν φλόγα,	
Τὸ πυροφλογοπόταμον, τὸ φλογερὸν ἐτοῦτο,	
Γυρεύω καὶ περιπατῶ ἔχω τώρα δέκα ἡμέρας;	
Τοῦ ποταμοῦ τὴν κεφαλὴν ἐπιθυμῶ γνωρίσαι,	
Καὶ πῶς μέσον τοῦ ποταμοῦ φλόγα πυρίνη τρέχει,	270
Λοιπὸν μὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦτο προκρίνω πλέον,	
Κρεῖττον γὰρ ἵνα γένομαι τῶν πετεινῶν γε βρῶμα,	
Παρ' ὅτι πάλιν νὰ στραφῶ τοῦ νοταμοῦ ἐξοπίοω.»	
Καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε τὰ τρία παιδόπουλά του	
Καὶ λέγει των· «Πεζεύσατε, ἀκαρτερήσατέ με·	275
Καὶ ὅσας ὥρας ἄν ἀργῶ ὅσας καὶ ἄν ποιήσω,	
Κ' ἂν ὅλην αὐτὴν ἔσωθε πληρώσω τὴν ἡμέραν,	
Κ' ἂν καὶ τὴν ἄλλην πούπετι πληρώσω καὶ τὴν ἄλλην,	
τωδε μὲ περιμείνατε, προσκαρτερήσατέ με,	
Μὴ ἐμβῆτε 'ς τὸ Ἐρωτόκαστρον, ἐπιφωνοῦμαι σᾶς το.»	280
Καὶ παραυτὰ ἐσέβηκεν ὁ Βέλθανδρος καὶ μόνος.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 282–315

'Ίδεν ἀπ ἐδὼ καὶ ἀπ ἐκεῖ τοῦ ποταμοῦ τὰ μέρη	
Διάφορα καὶ ποίκιλα μετὰ λευκπῶν κτημάτων,	
"Ανθη τ' ἀρκυσοκόκκινα τὰ δενδροιδιαστρωμένα.	
"Ανωθεν βλέμμαν ἔστρεψεν ὡς πρὸς τὰ δενδροστάχα,	285
Καὶ δένδρων ἴδε καλλονὴν καὶ ἰστότηταν εὐμόρφην,	
Καὶ τὴν κορμοανάβασιν εὐκολωτάτην πάνυ,	
Ότινα εἶπες ἐκ παντὸς ὅτι ῥουκανοτέκτων	
Έρρουκανοετύρνευσε σταθμήσας ἔπηξέ τα,	
Καὶ τοῦ ἀνθοφύλλου ὁ πλασμὸς πολλὰ ὡραιωμένος,	290
Εἶδε παρεξενώθη τα, ὑπερεθαύμασέ τα,	
Τὸ δέ γε ἀναπόταμον κρατὴ πάντα κατ' ὄχθας,	
Τὸ ἐπεθύμη νὰ ἰδῆ τὸ φλογερὸν ἐκεῖνο.	
Καὶ τότε βρύσιν ηὕρηκε παράξενον ὁ κάτης,	
Ψυχρὸν χιονοκρύσταλλον ὕδωρ εἶχεν ἡ βρύση.	295
Φράσε· «Κἂν ὅλως ἀπορῶ τὴν καλλονὴν τὴν τόσην,	
"Ην εἶχεν ὑπεράπειρον ἡ τῶν ἐρώτων βρύση.»	
Ίστατο γρύψος λαξευτὸς ἐξήπλωνε πτερόν του,	
Τὴν ῥάχιν πρὸς ἰσότηταν ἔφερνε τῶν πτερῶν του	
Καὶ τὴν οὐρὰν ἐγύρισεν ὡς πρὸς τὴν κεφαλήν του,	300
Τοῖς δὲ ποσὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἐβάσταζε λεκάνην	
Στρογγυλολαξευτόμορφον ἀπὸ πέλεκυν λίθου,	
Τὸ δὲ νερὸν ἐκ στόματος ἐξήρχετο τοῦ γρύψου,	
Καὶ εἰς τὸ λεκανοπέτρινον ἐξήρχετον ἀπέσω,	
Τοῦ μὴ σταλάξαι σταλαγμὸν κάτω πρὸς γῆν ὀλίγον.	305
Ώραν ἐστάθη περισσὴν ὁ Βέλθανδρος προσέχων	
Τοῦ γρύψου τὴν κατασκευὴν καὶ τοῦ νεροῦ τὸ ξένον.	
Πῶς δὲ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ στόματος τοῦ γρύψου	
Χωρεῖται εἰς μικρολέκανον παντοῦ μὴ ἔχων πόρον,	
"Η [κἄν] τινα κατατροπὴν εἰς τὸ νερὸν ἐκστάζων,	310
Καὶ πάλιν πῶς ἐκ τῶν χειλῶν ἐκρέη τῆς λεκάνης,	
Τοῦ ὕδατος τὴν ἐκροὴν ἐθαύμασςν ἐκεῖνος.	
Έξαίφνης κατεπάτησεν ὁ γρύψος ἐκ τοῦ τόπου,	
'Αντίπερα τοῦ ποταμοῦ ἀπῆγε καὶ ἐστάθην,	
Εἶδε παρεξενώθηκεν ὁ Βέλθανδρος ἐκεῖσε	315

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 316–349

Καὶ πάλιν τὸ ἀναπόταμον τὸ φλογερὸν ἐκεῖνο.	
Καλῶς περιεπάτειε κατασκοπῶν τὰ πάντα,	
Καὶ τόπον περιέδραμε πανεπιτήδειον πάνυ,	
Ίδε παλάτια φοβερὰ τὰ οὐ δύναμαι ἀφηγεῖσθαι	
Κατὰ λεπτὸν τὰς χάριτας τῶν παλατίων ἐκείνων.	320
Έπεὶ δὲ τὸ Ἐρωτόκαστρον ἀπ ἔξω ἦτο κτισμένον	
Έκ σαρδονίχου λαξευτοῦ, ἀπήκασε τὸ ἀπέσω	
Ές ὅσον κατασκεύασμα τῶν πραιτωπίων ἐκείνων,	
Ζώδιον ἴδεν εὔμορφον ἔμπροσθε τοῦ τρικλίνου,	
Τέτοιον πολλὰ παράξενον ὡραῖον παμμεγέθην,	325
'Αφοῦ καὶ τὸ ποτάμιον ἐξήρχετον ἐκεῖνο·	
Ήτο τὸ τρικλινόκτισμα ἀπὸ σαπφείρου λίθων,	
Λίθων μεγάλων καὶ λαμπρῶν, τεχνολατομεμένων,	
Τὸ στέγος δὲ τοῦ κτίσματος τίς νὰ τὸ ἀφηγῆται;	
Πολὺς ἦτο καλλωπισμὸς τὸ τρίτον τοῦ τρικλίνου.	330
Συνηρμοσμένα τεχνικῶς καὶ κατασκευασμένα,	
Τρία λιθάρια θαυμαστὰ ἐξαίρετα, μεγάλα,	
Έσκέπαζεν ἃ εἴπαμεν τὸ τρίτον τοῦ τρκλίνου.	
Φῶτα καὶ φῶς λαμπρόμορφον αὐγὰς παρέχων ἔσω,	
Ο δ΄ ἔσω πάτος κόκκινος σεληνοβεβαμμένος.	335
'Ιδὼν ταῦτα ὁ Βέλθανδρος ὑπερεθαύμασέ τα,	
Έμβλέπων ώς κατάσκοπος τὰς χάριτας τοῦ τοίχου.	
Έβλεπε ζώδια περισσὰ ποικιλολαξευμένα,	
Τὸ μὲν ὡς σχῆμα γυναικὸς τραχηλοδεσμομένον,	
Καὶ ἐρωτοσύρτην τύραννον τὰ ζώδια νὰ σύρνη.	340
Άλλον πάλιν ως ἄνανδρον ποδοσιδηρομένον,	
Έρωταν δήμιον στέκοντα έχων κατοπισθέν του·	
"Αλλος εἰς χέρην ἵστατο ἄνωθε τῶν ἐρώτων,	
'Ως γνήσιος φίλος καρτερῶν τοῦ ἔρωτος ἀγάπην.	
"Αλλοι κατατοξεύουσι νὰ δείσνουν τυραννοῦντες,	345
Ήσαν τὰ νάντα λαξευτὰ ὥσπερ νὰ ἐκινοῦνται·	
Καὶ τὰ μὲν ἔμπροσθε ἤρχοντο, τὰ δ ἄλλα ἐξοπίσω·	
Τὰ δ ἄλλα [ζώδια] ἦσάν δε πρὸς τῶν δημίων τὰς χεῖρας.	
Έξ ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος ἐχύσασι τὰ δάκρυα,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 350–383

Έκ δὲ τοῦ στόματος αὐτῶν στενοχωροπηδοῦντες.	350
Τὰ δὲ ἐπὶ τὰ ἄνωθεν εἰς χεῖρας τῶν ἐρώτων,	
Νὰ εἶπες, χαχατουρίζουσι, συχνοπυκνογελοῦσιν.	
Καὶ εἰς τὸ καθένα ηὕρηκε γράμματα γεγραμμένα	
Ό μὲν τοῦ δεῖνος τοῦ ἡηγὸς ἔγραφε θυγατέρα,	
Ό δὲ καὶ πάλιν ἔγραφε τοῦ βασιλέως τοῦ δεῖνος	355
Τίς εὐγενὴς Ῥωμογενὴς πάσχη δι᾽ αὐτὸ ἠρνήθην	
Γῆν τὴν αὐτοῦ καὶ τὰ λαμπρὰ καὶ τὸ κενόδοξόν του,	
Καὶ ὅπου ἡ ἐρωτόπλασις τὸν σύρνει νὰ ἀπαγαίῃ,	
Όπου ὁ Ἔρωτας αὐτοῦ ἐδουλογράφησέ τον·	
"Αλλην δὲ πάλιν ἔγραφεν ἀφχόντισσαν γυναῖκα,	360
Τὴν αἴσθησιν ἂν ἔκρυψεν ἐπαίδευσεν ἡ χάρις.	
Τὰ ἐρωτικὰ στρατεύματα ποτὲ οὐ δούλευσέ τα,	
Καὶ ἄλλαις εἰς τὰς χεῖράς των μετὰ ἰχάδην ξένον.	
Κρατοῦν τὸν μεγαλώτερον τὸν πρῶτον τῶν ἐρώτων.	
'Ιδὼν πάντα ὁ Βέλθανδρος ἀπὰ ἄκρων ἕως ἄκρων,	365
Τί ἄλλον ἀκριβέστερον ἐκείνου τοῦ τρικλίνου	
"Ιδεν, ἠκριβολόγησε καὶ πῶς νὰ καταλέξω;	
Έκεῖσε πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐτήρησε καὶ βλέπη	
Ζώδιον οὕτως λαξευτὸν ἐκ λίθου σαπφειρίνου,	
Άφοῦ τὸ φλογοπόταμον ἐξήρχετον ἐκεῖνο,	370
Καὶ βλέμμα πανεξαίρετον ἀλλαγε καὶ θλιμμένον.	
Έκεῖ ταώνι λαξευτὸν καθήμενον ἐπάνω.	
Έπακουμβίζων γόνατον πρὸς τῆν χειρὸς [ἐκείνου],	
Τῆ δὲ παλάμη τῆς χειρὸς καθήμενον ἐκράτη,	
Έντέχνως ἀνεστέναξεν, εἶχεν εἰς γῆν τὸ βλέμμα,	375
Πολλὰ θλιμμένον καὶ δεινὸν περίλυπον νὰ στέκεν,	
Καὶ ἔτρεχεν ἐξ ὀφθαλμῶν ἐκείνου τοῦ ζωδίου	
Ἡ βρύση ἡ τοῦ ποταμοῦ τοῦ φλογεροῦ ἐκείνου,	
Έτι καὶ ἐκ τοῦ στόματος πλὴν τῆς φλογός καὶ μόνον	
Ἡγήσαντο οἱ στεναγμοὶ φλογώδεις ὡς πῦρ φλόγων.	380
Έντέχνως εἶχε λαξευτὰ γράμματα κεκομμένα.	
Έλεγον δὲ τὰ γράμματα, ἔφασκον δὲ τοιάδε·	
«Βέλθανδρος, παῖς ὁ δεύτερος πατρὸς τοῦ Ῥοδοφίλου,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 384–417

Τοῦ κεκρατάρχου στέμματος πάσης τῆς γῆς Ῥωμαίων,	
Πάσχει διὰ πόθου στέμματος μεγάλης Άντιοχείας,	385
'Ρηγὸς μεγάλου θυγατρὸς Χρυσάντζας λεγομέμης,	
Τῆς πανευμόρφου καὶ λαμπρᾶς καὶ πορφυρογεννήτου.»	
'Ανέγνωσε τὰ γράμματα, ἔπαθε πάθος μέγα,	
Πάθος ὑπέστη ποταπὸν ποσῶς οὐκ ἀπεικάζω·	
Ἱστάθην ὥραν περισσὴν κατασκοπῶν ἐκεῖσε,	390
Ίστατο τοίνυν ἐννεῶς, μέγα θορυβημένος,	
Καὶ πάλιν ἔβλεπεν ἐκεῖ καὶ θῶρει καὶ συντήρα,	
Συχνάκις τὰ ἀνέγνωθεν τὰ γράμματα ἐκεῖνα,	
Βλέποντα καὶ τὸ ζώδιον θλιμμένα νὰ ἐστέκεν,	
'Εσυνεθλίβετο καὶ αὐτὸς καὶ συμπονῶν ἐώκει,	395
Καὶ συστενάζων μετ' αὐτοῦ καὶ συγκιρνῶν τοῦ πόθου	
Τὸ δακρυβρυσοπόταμον ἔμμιξε δάκρυά του,	
Καὶ διέβην ὥρα περισσὴν ὥστε νὰ τὸν περάσῃ	
Ό θρηνισμὸς, ὁ πικραμὸς ὃν εἶχεν ἐκ καρδίας.	
Καὶ μόλις ἐσυνέφερε τὸν λογισμόν του τότε,	400
Καὶ βλέμμα ἔρριωεν ἐκεῖ μικρὸν εἰς ἄλλο μέρος.	
Ἐτήρησε τῶν λαξευτῶν καὶ τρανοτάτων λίθων	
Καὶ ζώων σχῆμα ὡς ἀνδρὸς ἱστάμενον ἐκεῖσε,	
Φρικτὸν ἀπὸ τοῦ σχήματος, δεινὸν ἀπὸ τῆς θέας,	
Άχίτωσί τε καὶ γυμνὸν μέχρι καὶ ὀμφαλοῦ τε.	405
Ίδεν, ἐκατεσκόπησεν ἀκριβολογημένα	
Τὸ ζώδιον τὸ θαυμαστὸν, ἐκεῖνο τὸ ὡραῖον,	
Καὶ βλέπει βέλος νὰ κάθεται ἔσω κατὰ καρδίας	
Σαϊτοερωτοτόξευτον έξ ἀέρος εἰσῆλθεν.	
Έκ τῆς τομῆς τῆς καρδιακῆς ἐκείνης τοῦ καρδίου	410
Φλὸξ τοῦ πυρὸς ἐξήπχετο σύγκαπνος οὐκ ὀλίγος	
Κ' ἐσμίγετο τοῖς δάκρυσι τοῦ λιθινοῦ ζωδίου.	
Καὶ γὰρ κ' εὐκολοστάλακτος τῶν γυναικῶν ἡ φύσις,	
Τὰ δάκρυα εἶχε πάντοτε συστεναγμῶν νὰ τρέχῃ,	
Ύλπερ ἡ φύσις τῶν ἀνδρῶν τὰ ὅπλα νὰ βαστάζῃ,	415
Τίς τὴν σαΐταν ἔρριψεν ἐπάνω τοῦ ζωδίου,	
Καὶ ποῖκε καριοκοπετὸν, οὐχὶ πόθος γυναίου;	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 418–451

Ηὖρε δὲ πάλιν γράμματα λαξευτά κεκομένα,	
Έλεγον δὲ τὰ γράμματα, ἔφασκον δὲ τοιάδε·	
«'Ρηγὸς μεγάλου θύγατηρ μεγάλης 'Αντιοχείας,	420
Χρυσάντζαν ἣν ὑπέγραψεν ἡ μοιρόγραφος τύχη,	
Τῆς εὐγενῆς καὶ τῆς καλῆς, τῆς πορφυρογεννήτου,	
Βέλθανδρος τῆς Ῥωμαϊκῆς παιδὸς τοῦ Ῥοδοφίλου,	
'Ο Έρως τοὺς ἀφώρισεν ἀμφότερα τὰ μέρη.»	
'Ανέγνωσε τὰ γράμματα, ἐστέναξε μεγάλως,	425
Εἶπεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας· «Νὰ μὴ εἶχα ἐγεννέθην,	
Καὶ εἰς τῆς γῆς τὸ πρόσωπον ἄψυχος νὰ εἶχα εὑρέθην,	
Εἰ δὲ εὑρέθην ἔμψυχος, ὡς ξένος νὰ ἐγνωρίσθην,	
Έπεὶ δ΄ ἡ φύσις ἔπλασε καὶ αἴσθησίν μοι ἐδῶκε,	
Τὸν κόσμον τὸν ἐγνώρισα νὰ μὴ εἶχα γνωρίσῃ,	430
Καὶ εἰς τὸ Ἐρωτόκαστρον ποσῶς νὰ μὴ εἶχα ἀσέβη·	
Εἰ δέ γε καὶ εἰσέβηκα ἔνδοθεν τοῦ τρικλίνου,	
Τὰ ζώδια τὰ λαξευτὰ οὐ μ' εἶχα τὰ ἐσκόπουν.	
Εἰ δὲ τὰ ζώδια ἐσκόπησα τὰ γράμματα νὰ μ' εἶχα τ' ἀναγνώση.	
Τῆς τύχης ταύτης νὰ ἔλειπα καὶ προσοχὴν νὰ εἴχα,	435
Νὰ εἶδα, νὰ ἐσκόπησα μόνος τὸν ἐμαυτὸν μου,	
Έπεὶ δὲ μοιρογράφισμα ηὕρηκα ἰδικόν μου,	
Καὶ ποία μοι ἀπόκειται εἰς ἰδικήν μου τύχην,	
"Ας ἴδω εἰς ἀκρίβειαν λοιπὸν καὶ ἂς προσέξω	
Τὰς πικρογλυκοχάριτας τοῦ Ἐρωτοκάστρου τούτου.»	440
Έξῆλθε ἀπὸ τὸν τρίκλινον, ἦλθεν εἰς τὸ κουβοῦκλι	
Καὶ τοῦτο ἐξ ἀδάμαντος λίθου ἦτο κτισμένον,	
Μετὰ τῶν μαργαρίτων τε ἦτον ἐπαστομένον,	
Καὶ λίθων πολυτίμων τε ὧνπερ οὐκ ἔχει κόσμος.	
Ήτο τὸ κτίσμα θαυμαστὸν τοῦ κουωουκλίου ἐκείνου,	445
Έντέχνως πὰλιν ἵσταντο ἐκείναις αἱ καμάραι	
Διὰ κοχλίου γύρωθεν καὶ περιθριγκωμέναι.	
Ἡ φύσις τίνυν τῶν βρωτῶν, εἰ ἐθεᾶτο τοῦτο,	
Μεγάλως νὰ ἐπήνεσε, μεγάλως νὰ ἐθαυμάστην.	
Θεμέλιον οὐκ εἴχασιν, εἰς γῆν οὐκ ἠπατοῦσαν,	450
'Εκρέμαντο οἱ τέσσαρες τοίχοι τοῦ κουβουκλίου.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Β 452-482

Νὰ εἶπες καὶ ἀπήκαζε τὰς οὐρανίου σφαῖρας.	
Πάντως ὑπερεθαύμασεν ὁ Βέλθανδρος ὡς οἶδεν,	
Όμοίως δὲ καὶ τὴν αὐλὴν ἐθαύμασε κἀκείνην,	
Εἶδε κἀκεῖ τὸν Λέανδρον ἐκ λίθου κεκομμένου.	455
Έκεῖ λουτρὸν πανεύμορφον πλήπης χαριτωμένον·	
Τοιοῦτον ἦτο τὸ λουτρὸν, οἶον ἄλλον οὐκ ἦτον,	
Οὐδὲ λαλῆσαι κἂν ποσῶς ἡ γλῶσσα δύναταί μου.	
Λοιπὸν παρέξω τοῦ λουτροῦ ἔκειτο ἡ φλισκίνα,	
'Ωπαῖα, πανεκαίρετος, ὅλη λιθαρωμένη,	460
Καὶ ζώδια γύρου περισσὰ λιθαρωτὰ κἀκεῖνα	
Τὰ ὁποῖα μετὰ μηχανῆς ἐωάστᾳ κάτω 'κείνη,	
Τῆς δὲ φλισκίνας κάτωθεν κἀκ τῶν ζωδίων ἐκείνων	
Έβρυε βρύση καθαρὰ πολλὰ διειδεστάτη,	
'Αφ' οὖ κἀκεῖνο τὸ λουτρὸν ἠρδείετο ἐκ ταύτης·	465
Γύρωθεν δὲ τοῦ στέμματος ἐκείνης τῆς φλισκίνας,	
Πουλήτζια ἐκάθηντο γένη χρυσὰ παντοῖα,	
Καὶ τὸ καθένα ἐξ αὐτῶν ὡς ἔθος ἐκελάδη	
Τὴν ἰδικήν του τὴν φωνὴν πάνἦ ὅμοια νὰ εἶπες,	
Καὶ ὥσπερ ζῶντα ἵσταντο ἐκεῖνα τὰ πουλήτζια,	470
Τὰ ἄνω καὶ τὰ κάτωθεν καὶ ὅσα τὰ τριγύρου.	
Μικρὸν ἐπαρεξέβηκεν ὁ Βέλθανδρος καὶ γλέπη	
Ήλιακοῦ κατασκευὴν πολλὰ ώραιοτάτην,	
Ότι τὰ λιθολάξευτα ἃ εἶχε γύρου γύρου,	
Τὰ λαμπροκαλαμόστυλα ὀρθομαρμάρωσίς τε,	475
Κυττόφυλλα, χρυσόφυλλα, ἴων, κρίνων καὶ ῥόδων,	
Μάλαμα νἄνε καθαρὸν, ὅλα σειστὰ τὸ πάντα.	
Λαμπρὰν εἶχαν τὴν σύνθεσιν τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο,	
Καὶ λίθον πανεξαίρετον ὁλόκαλον ὡραῖον,	
Έπάνω δὲ τῆς κεφαλῆς τοῦ μονολίθου ἐκείνου,	480
Θρόνος ἐκείτετο χρυσὸς καὶ κύκλωθεν τοῦ θρόνου	
Πλῆθος ἁρμάτων περισσῶν πρὸς γῆν τε νενευκώτων.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 483–513

Γ

Καὶ τότε νύξ ἀσέληνος δέχεται τὴν ἡμέραν,	
Καὶ τὸ γυρεύειν χάριτας Ἐρωτοκάστρου ἄλλας,	
"Ερως εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἀεροπτεροδρόμος,	485
Ἱστάμενος ἐπάνω του καὶ λέγων πρὸς ἐκεῖνον∙	
«Βέλθανδρε, φλάσαι σύντομα, ὁ βασιλεὺς καλεῖ σε.»	
Καὶ σὺν τῷ λόγῳ παρευθὺς ὁ Βέλθανδρος ἀνέστη,	
Άκολουθεῖ τὸν ἔρωτα τὸν φωνήσαντα τοῦτον,	
'Ανέβη τοῦ ἡλιακοῦ καὶ πρὸς τὸν θρόνον εἶδε,	490
Τὸ πῶς ἀπέσω ἀκάθητο ὁ βασιλεὺς ἐρώτων,	
Στέμμα φορῶν βασιλικὸν, βαστάζων σκῆπτρον μέγα,	
Κρατῶν καὶ εἰς τὸ χέρι του μίαν χρυσὴν σαΐταν.	
Τοῦτον ἰδὼν ὁ Βέλθανδρος πίπτει παρὰ τοὺς πόδας,	
Καὶ παρευθὺς ὁ βασιλεὺς ὁ τῶν ἐρώτων λέγει·	495
«Ἀνάστα, καὶ τὸ κράτος μου σύντυχε περὶ πάντων.	
Πῶς ἀπὸ γῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ γονικῆς σου χώρας	
'Απεξενώθης καὶ ἔφυγες, ἐλήλυθας ἐνταῦθα,	
Καὶ πῶς τὸ Ἐρωτόκαστρον ἐσέβηκες ἀπέσω,	
Σύντομ' ἀνάστα, λὰλει μοι καὶ ἀφηγήσου μέ τα.»	500
Καὶ παρευθὺς ἀπὸ τῆς γῆς ὁ Βέλθανδρος ἀνέστη,	
Κλίνει πάλιν τὸν τράχηλον καὶ πίπτει πτὸς τοὺς πόδας,	
Καὶ τότες ἐσηκώθηκε καὶ πρὸς ἐκεῖνον λέγει·	
«Ὁ τῶν ἐρώτων βασιλεὺς ἐπιθυμεῖς νὰ μάθης,	
Πῶς τὴν πατρίδα ἔφυγα καὶ τὴν ἰδίαν χώραν,	505
Καὶ ξένος ἐπροέκρινα καὶ ἀλλότριος νὰ γενω.	
'Ροδόφιλός με 'πότιξε θλίψεις ἀπειροτάτας,	
Χολὰς πολλὰχ ἀπλήρωρας τοιαύτας καὶ τοσαύτας,	
Εἶπόν σοι μάθε, βασιλεῦ, τὸν λόγον καὶ τὸν τρόπον,	
Ότι διὰ θλίψιν ἔφυγον ἀπὸ τὰ γονικά μου,	510
Διὰ τὴν καταφρόνησιν, ἣν εἶχον έκ πατρός μου,	
Καὶ δι' αὐτὸ ἐξέβηκα θλιμένος καὶ γυρίζω,	
Έγύρευσα, ἐδιάβασα χώρας ἀναριθμήτους,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 514-547

Καὶ μετὰ πάντων εἰς Ταρσὸν κατήντησα τὸ κάστρον·	
Ηὕρηκα μικροπόταμον καὶ 'ς τοῦ νεροῦ τὸ μέσον	515
Φλὸξ τοῦ πυρὸς ἐξήρχετο, καὶ διὰ τὸ πῦρ ἐκεῖνο	
Ἐπίασα τὸ ἀναπόταμον, θέλων ἰδεῖν τὸ τέλος,	
Τὴν κεφαλὴν τοῦ ποταμοῦ ἐπεθύμουν γνωρίσαι,	
Τὴν φλόγα μέσον τοῦ νεροῦ καὶ πῶς ὁμοῦ συντρέχει.	
Εἶπὸν σοι, μάθε βασιλεῦ, δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν	520
Εἰσῆλθον κ' εἰς τὸ κάστρον σου, κάστρον καὶ ὄντως κάστρον	
Εὔμορφον ἔνι ἐξαίρετον, οὐκ οἶδα πούπετις τέτοιον.»	
'Ο δ΄ ἔΕρως ἔφη πρὸς αὐτὸν, τοιάδε τὸν ἐλέγει·	
« Γίνωσκε τοῦτο, Βέλθανδρε, τὴν αὔριον ἡμέραν,	
"Εχω γυναῖκες 'βγενικαῖς τὸν ἄριθμον σαράντα,	525
Στεμμένας ὄλας δέσποινας, βασιέων θυγατέρας,	
Έκλελεγμέναις, εὔμορφαις εἰς εἶδος καὶ εἰς κάλλος·	
Καὶ τοῦτο θέλω ἀπὸ σὲ πασῶν τὴν καλητέραν	
Γνωρίσης ἀπὸ σύγκρισιν τὴν ἰδικήν σου μόνον.»	
Εὐθὺς ἀπηλογήθηκεν ὁ Βέλθανδρος καὶ λέγει·	530
«Ἀπὸ συγκρίσεως, Ἔρων μου, λέγεις τὴν ἰδικήν μου,	
"Οψει ἐν τάχει, δέσποτα, πασῶν τὴν κρειττοτέραν.»	
Ό Βέλθανδρος δὲ φοβηθεὶς τὸ τάγμα τῶν ἐρωτων,	
Οὐκ ἐχωρέθην εἰς πολλὰ, ἀλλ΄ ὅμως δειλανδρίσας	
Εἶπεν· «Ἐγώ σου σήμερον τὸ πρόσταγμα πληρώςω.»	535
Ο δ΄ Έρως δίδει του βεργὶ τρίκλονον πεπλεγμένον	
'Απὸ σιδήρου καὶ χρυσοῦ καὶ ἀπὸ πελάζου λίθου·	
«Καὶ νὰ καὶ τοῦτο τὸ βεργὶ, Βέλθανδρε ἐσὲ τὸ δίδω,	
Καὶ οἵαν κρίνεις ἐξ αὐτὰς κάλλιαν παρὰ τὰς ὅλας,	
Ἐκείνην δὸς καὶ τὸ βεργὶν ὡς δέσποινα τῶν ὅλων.»	540
Άπλώνει πέρνει τὸ βεργὶν ἐκ τῆς χειρὸς Ἐρώτου·	
«Γυναῖκες τε εἰς εὐμορφίαν ὁρίζεις ἵνα κρίνω	
Όσον πρὸς τὸ βλεπόμενον ἐμοὶ οὐ μή με λάθη.»	
Εὐθὺς ἀπεχωρίσθησαν οἱ πάντες ἀπ ἐκεῖνον,	
Άπέμεινεν ὁ Βέλθανδρος μόνος μεμωνομένος,	545
Κατασκοπῶν τὰς χάριτας τοῦ Ἐρωτοκάστρου ἐκείνου.	
Καὶ παρευθύς ἐτήρησεν εἰς εν μέρος καὶ βλέπει	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 548–581

Χορὸν ὡραίων γυναικῶν τὸν ἄριθμον σαράντα,	
"Εξωθεν τοῦ ἡλιακοῦ τοῦ γύρου καθημένας.	
'Ιδὼν ταύτας ὁ Βέλθανδρος ἔφησε πρὸς ἐκείνας·	550
«Ἰδοῦ, συγκρίνων ὥρισεν ἐμοὶ ὁ μέγας Ἔρως,	
Καὶ τὸ λοιπὸν, ἀρχόντισσαις, ἔρχεσθε νὰ σᾶς κρίνω.»	
Έχωρίσθη μία έξ αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον,	
«Αὐθέντα, νὰ συγχωρεθῆς, μὴ μὲ παραδικήσης.»	
Εἶπε δ΄ αὐτὴν ὁ Βέλθανδρος, «ὅτι μὰ τὴν ἀλήθειαν	555
Άλλότριαν ξένην τοῦ βεργίου σε κρίνω, ὧ κυράμου,	
Διὰ τὸ πηρὸν καὶ τὸ θολὸν τὸ ἔχουν οἱ ὀφθαλμοί σου.»	
- 'Απῆρε τὴν ἀπόφασιν καὶ πᾳ χώρια καὶ 'στάθην.	
"Αλλη δὲ πάλιν τοῦ χοροῦ ἀφῆκε καὶ ὑπάγει,	
Έστάθη κατὰ πρόσωπον ἐκείνου τοῦ Βελθάνδρου,	560
Καὶ λέγει την· «Τὰ χείλη σου τὰ περισσά σου, κόρη,	
Μεγάλἀνε ἀσχημόκοπα, μεγάλα ὀ ἀσχημίζουν.»	
– Ἐκίνησε μετ' ἐντροπῆς κἀκεῖθε μὲ τὴν ἄλλην	
Άπῆγεν, ἐχωρίσθησαν ὁμου εἰς ἕνα πόπον.	
Μεγάλως ἐνεστέναξεν ἀπὸ ψυχῆς ἐκείνη.	565
Καὶ ή τρίτη περιπάτησεν ἀσύντακτα καθόλου,	
Καὶ προσκυνεῖ τὸν δικαστὴν, καὶ ὁ κριτὴς τὴν λέγει	
«Ἀλλοτρίαν σε κρίνς τοῦ βεργιοῦ, οὐκ εἶσαι κληρονόμος,	
Ἡ φύσις μέλαιναν χροιὰν νομίζω ἔποικέ σοι,	
'Αλλὰ ψυχρόν σοι σόφισμα κατέπλασες ἡ κόρη.»	570
Καὶ ἡ τετάρτη φθάνοντα κἀκεῖνος ταύτην λέγει·	
«Ἡ τῆς ὀφρύος σου ἔμμιξις ἂν ἔλιπεν ὡς βλέπω,	
'Εδέσποζές το τὸ βεργὶ, γίνωσκε ἀπὸ τώρα.»	
"Αλλη δὲ πάλιν τοῦ χοροῦ κἀκείνη χωρισθεῖσα	
Καὶ πρὸς τὸν μέγαν τὸν κριτὴν ἱστάθην ἀναισχύντως,	575
Εἶπεν ἐκεῖνος πρὸς αὐτήν· «Οὐκ εἶσαι κληρονόμος,	
Καὶ οὐ νὰ σὲ δώσω τὸ βεργὶ, ὅτι ΄ς τὴν γῆν συγκύπτεις,	
Ἰσόκορμος οὐδὲν εἶσαι, καὶ πῶς νὰ σὲ τὸ δώσω;»	
 Καρδιακὰ ἐνεστέναξε καὶ ἐστάθη μὲ τὰς ἄλλας. 	
Καὶ μετ' αὐτὰς κατέλαβεν ὁμοίως καὶ ἡ ἕκτη,	580
Καὶ λέγει· «Πρόσεχε, κριτὰ, νὰ μή μου παρακρίνης.»	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 582–615

 Βλέψας ἐκεῖνος πρὸς αὐτὴν, οὕτως τὴν ἀπεκρίθη· 	
«Τὸ σαχνοπερισσάσαπκον ἂν ἔλιπε νὰ τὄχῃς,	
'Εδέσποζές το τὸ βεργὶ καὶ μόνη σου νὰ τὄχῃς.»	
- 'Απῆρε τὴν ἀπόφασιν, ὑπάγει μὲ τὰς ἄλλας.	585
Κ' ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τοῦ πολλοῦ κατάβροχος ἐγίνη.	
"Αλλη δὲ πάλιν τοῦ χοροῦ τῶν γυναικῶν ἐκείνων	
'Ασύντακτος ἐκίνησε καὶ πρὸς αὐτὸν ὑπάγει,	
Κἀκεῖνος λέγει την εὐθύς· «Οὐκ εἶσαι κληρονόμος,	
Καὶ νὰ σὲ δώσω τὸ βεργὶ, διατὶ θεωρῶ σε, κόρη,	590
Ότι τὰ ὀδόντιά σου, κυρὰ, ὡς βλέπω, ψόγον δίδουν,	
Τὰ μὲν ἀπέσω κλίνουσι, τὰ δ΄ ἄλλα ἐμπροσκύψαν,	
Δι' οὖ καὶ εἶπον ἐξ ἀρχῆς, οὐκ εἶσαι κληρονόμος.»	
- 'Απῆρε τὸν ἀπόλογον, ἐστάθη με τὰς ἄλλας.	
'Αλλ ὁ χορὸς τῶν γυναικῶν τῶν μηδαμῶς κριθέντων	595
"Ηλθασι κατενώπιον ἐκείνου τοῦ Βελθάνδρου·	
Ίστατο τρεῖς καὶ τέσσαρες καὶ πάλιν ἄλλαις πέντε,	
Καὶ ἀπέρναν τὴν ἀπόφασιν δικαίως μετὰ ψόγων.	
'Ιδοῦ λοιπὸν ἐμείνασιν ἀπὸ ὅλαις ταῖς σαράντα	
Γυναῖκες τρεῖς τὸν ἄριθμον νὰ στέκουν 'ς ἕνα τόπον.	600
Καὶ λέγει τὰς ὁ Βέλθανδρος, αὐτὰς τὰς τρεῖς ὡραίας·	
«Δεῦτε καὶ αἱ τρεῖς, δεῦτε ὁμοῦ, ἔλθατε νὰ σᾶς κρίνω.»	
"Ηλθασιν ἵσταντο καὶ αἱ τρεῖς κατενώπιον τούτου,	
'Ωρισε λέγει πρὸς αὐτάς· «'Έχω τοῦ νὰ ςᾶς κρίνω	
Πολλ ἀκριβὰ, πολλὰ ψιλὰ, νὰ μὴ ἔχω καταδίκην	605
Καὶ πέσω κεἰς κατάκρισιν τῆς ἐρωτοκρισίας.	
Λοιπὸν ἐσεῖς ἀρχόντισσαις, δεῦτε καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ τε,	
Ύπάγετε, κινήσατε ἐκεῖσε πρὸς τὰ πέρα,	
Καὶ πάλιν δεῦτε πρὸς ἐμὲ ἀπέλθατε, στραφῆτε·	
Έχω ὁρισμὸν καὶ θέλημα, καὶ μετὰ ἀκριβείας	610
Νὰ κρίνω καὶ νὰ στοχάσω τὴν καθεμίαν ὡς πρέπει,	
Τὸ κάλλος τοῦ προσώπου της καὶ τὸ κορμί της ὅλον,	
Τὸ βάδισμα, τὸ κίνημα καὶ τὴν περπατησὶαν της.»	
'Απῆγαν, ἤλθασιν αὐταῖς δῖς, τρῖς [τε] καὶ τετράκις,	
Καὶ λένουσι τὸν Βέλθανδοον· «Σύνκοινον σύνκοινέ μας.»	615

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 616–649

Εἶδε τὰς τρεῖς ὁ Βέλθανδρος καὶ κατεσκόπησέ τας,	
Καὶ ὡς τεχνίτης ἀκριβῶς ἠκριβολόγησέ τας.	
Καὶ πρὸς τὴν μίαν εἴρηκε· «Χωρίζου ἀπο τὰς δύο·	
Αἱ τρίχες τῶν χερίων σου, ὡραία μου, ψέγουσί σε.»	
Καὶ παρευθὺς, ὡς ἤκουσε τὸν ψόγον τὸν οἰκεῖον,	620
'Εθλίβην, ἐνεστέναξε, καὶ πρὸς ἐκεῖνον λέγει·	
«'Ως ἔκαυσας κ' ἐμπύρισας τὸ καρδιορίζωμά μου,	
Οὕτως καγεῖ ἡ καρδίτζα σου ἀπὸ ἐρωτοαγάπης.»	
 Ταῦτα εἰπὼν ἐδιάβηκε καὶ 'στάθη μὲ τὰς ἄλλας. 	
Τὴν δ΄ ἄλλην λέγει Βέλθανδρος· «Μυριακριβολογῶ σε	625
Ίσως εἰς τὴν ἀνάπλασιν καὶ πλάσιν τοῦ προσώπου,	
Καὶ τοῦ κορμίου καὶ σώματος καὶ σὲ ὥσπερ τὴν ἄλλην	
Έκείνην ψόγος τῶν τρχῶν, σὺ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν τε,	
Έτήρησα τοὺς ὀφθαλμοὺς, κόρη, τοὺς ἰδικούς σου,	
Καὶ 'ς τὸ νερὸν τοῦ Ἔρωτος καλύβη πολεμοῦσι,	630
Νὰ εἶπες, κινδυνεύουσιν, ὡραία, νὰ πνιγοῦσι,	
Καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν βυθίζονται, οὐκ ἠμπορῶ κἂν ὅλως,	
Εἰς τοῦ νεροῦ τὸ πρόσωπον πάλιν νὰ τ' ἀναωάσω.»	
Κἀκείνη ώς ἐγροίκησε τὴν κρίσιν τοῦ Βελθάνδρου,	
Μετὰ πικρίας ἐτήρησε καὶ βλέπει τον καὶ λέγει	635
« ³ Ω ἀδικώτατε κριτὰ, εἰς τὸν θεὸν ἐλπίζω,	
Νὰ πέσης μέσα 'ς τὸν βυθὸν τῆς ἐρωτοαγάπης,	
Καὶ εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ νεροῦ νὰ πνίγης, ν' ἀποθάνης,	
Ότι καὶ τὴν καρδίαν μου ἀπέκαυσας διόλου.»	
 Ταῦτα εἰπὼν μετὰ πικρίας ἀπῆγε μὲ τὰς ἄλλας. 	640
Τότε ἰδὼν ὁ Βέλθανδρος τὴν ὕστεραν ἐκείνην,	
Μετὰ ἐρεύνης ἀκριβῆς σκοπῶν καλῶς τὰ πάντα,	
Τὴν ἡλικίαν, τὴν εὐμορφίαν της, τὰ κάλλη τοῦ προσώπου,	
Τὸ σεῖσμα καὶ τὸ λύγισμα, τὸ ἐπιτήδευμά της,	
Εἶπε καὶ ἐγκωμίασεν ἐμβλέποντα τὴν κόρην.	645
«Εἰς τῶν τὴν αὐλὴν ἐκάθισεν ἡ φύσις,	
Έσύναξεν, ἐμάζωξε κατὰ λεπτὸν τὰ πάντα,	
Τοῦ κόσμου ὅλας τὰς χάριτας καὶ τὰς εὐμορφοσύνας,	
Έσὲ, κόρη, τὰς ἔδωκε καὶ κατεπλούτισέ σε.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 650–683

'Εσένα τὰς ἐκάρισε, χαρὰ 'ς ἐσένα, κόρη·	650
Τὸ σῶμά σου τὸ εὐγενικὸν ἴσον βεργὶν τὸ ἀποῖκε,	
Κυπαρισσοβεργολικὸν ἐδημιούργησέ το,	
"Επειτα ἀνεφύσησεν ὅλον καὶ ἀψύχωσέ το,	
Πᾶσα κοπὴν καὶ χάρισμα ζῶν ἐπλαστούργησέ το,	
Καὶ νὰ καὶ τοῦτο τὸ βεργὶ, τὸ ὁ βασιλεὺς ἐρώτων	655
'Εχκεύνασε μεθ ἡδονῆς, ὡς διὰ 'σένα, κόρη,	
'Ορίζω σε, ἀρχόντισσα, ἄπλωσε πίασέ το.»	
Άπλώνει, πέρνει τὸ βεργὶν ἐκ χειρὸς τοῦ Βελθάνδρου,	
Άπῆγε καὶ ἐστάθηκεν ἔξω ἀπὸ τὰς ἄλλας,	
Βαστάζων εἰς τὰς χεῖράς [της] τὸ βεργὶν ὡς βραβεῖον.	660
ως οὖν ταῦτα πεπλήρωντο, ἰδοῦ ἔρως πτερωμένος,	
Καὶ λέγει· «Δεῦρο, Βέλθανδρε, ὁ βασιλεὺς καλεῖ σε.»	
Καὶ σὺν τῷ λόγῳ παρευθὺς ἀκολουθεῖ ἐξοπίσω,	
Κείς τὸ σαπφειροτρίκλινον κατέλαβεν ἀπέσω,	
Άφ' οὖ τὸ φλογοπόταμον κατέλυεν ἐκεῖνο.	665
Βλέπει ἐκεῖ καθήμενον Ἔρωτα τοξοφόρον,	
Εἰς κεφαλὴν πανυψηλὰ ἐκείνου τοῦ τρικλίνου	
Εἰς λίθον ἕνα λαξευτὸν λυχνιταρὴν σουπαίδην·	
Τριγύρωθεν νὰ στέκουνται τάγματα τῶν ἐρώτων.	
Τοιαῦτα λέγει πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου·	670
«Βέλθανδρε, πῶς τὴν σύγκρισιν, εἰπέ μοι, τὴν ἐποῖκες,	
Καὶ ποίαν ἔδωκες τὸ βεργὶ, νἄναι κυρία εἰς ὅλαις;	
Λοιπὸν εἰπέ μοι, Βέλθανδρε, καὶ λεπτολόγησέ με	
Τῆς καλλιωτέρας τὰ τερπνὰ, τὰς εὐμορφίας καὶ κάλλη,	
Πῶς ὑπερτέρα πέφυκε παρὰ τὰς ἄλλας αὕτη.»	675
« Ἐπεθυμεῖς», ἀντέφησεν, « Ἔρων μου, τοῦ νὰ μάθης,	
Τὸ ποίαν ἔδωκα τὸ βεργὶ, καὶ τὰ τερπνά της κάλλη,	
Καὶ τὰ λοιπὰ χαρίσματα, τἄχει παρὰ τὰς ἄλλας·	
Έκ τῆς σελήνης ἔπεσεν ἐκείνη τὰς ἀγκάλας,	
Καὶ τὸ λαμπρὸν της μερτικὸν ἀπέσπασε καὶ ἀπῆρε.	680
Τὴν συγκοπὴν καὶ σύνθεσιν, τὰ τοῦ κορμίου της μέλη,	
Αὐτὴ ἡ βασιλεία σου ἐκαλοδώρησέ τα,	
Καὶ καθεδοίαν ἔποικεν όλοσωματομένην.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Γ 684-717

Ἐπάνω νὰ καθέζεται εἰς κενοδόξισμά σου,	
Τοῦ κάλλους μέσον ἔπλασες καὶ σωματούργησές την·	685
Ύπὲρ ἀνθρώπων ἔδωκες πᾶσαν κοπὴν καὶ τέσιν·	
Έχει μαλλία χρυσαφωτὰ ἴσα τῆς ἡλικίας της,	
΄Ως χόρτον εἰς παράδεισον, ὡς σέλινα εἰς κῆπον,	
Οὕτως εἶχε τὸ δάσωμα τῶν ὁμαλλίων ἡ κόρη,	
Νὰ εἶπες, ὅτι χάριτες εἰσὶν ὅλαι τοῦ κόσμου	690
Ἐπάνω της ἐκάθησαν καὶ θήκασιν κατούναν.	
Αἱ μήνιγγές της ἐκ παντὸς χωρὶς ἀμφιβολίας	
Έχουν τὸ ἀποτύπωμα τόσον χρυσοποικίλον,	
Νὰ ῥύψη τις τὸ βλέμμα του νὰ ἴδεν ὀφθαλμούς της	
Παραυτὰ τὴν καρδίαν τοῦ σύρριζον ν' ἀνασπάζουν,	695
Εἰς τον βυθὸν τῆς λίμνης σου ἀπέσω κολυμβῶσι,	
Μικρὰ, μικρὰ ἐρωτόπουλα δοξεύουν μέσα παίζουν,	
'Οφρύδια κατάμαυρα ἐφύσησεν ἡ τέχνη,	
Γυαφύρια κατεσκεύασεν ἀπὸ πολλῆς σοφίας	
Αἱ χάριτες ἐχάλκευσαν τὴν μύτην τῆς ὡραίας,	700
Στόμα χαρίτων χάριτες, 'δόντια μαργαριτάρια,	
Μάγουλα ῥοδοκόκκινα, λεπτόβαπτα τὰ χείλη,	
Έμύριζε τὸ στόμα τῆς χωρὶς ἀμφιβολίας,	
Στρογγυλομορφοπήγουνος ὑπερανασταλμένη,	
Λευκοβραχίων τρυφερὰ, τράχηλος τορνευμένος,	705
Ἡ μέση της ὁλόλυγνη μετὰ μεγάλης τέχνης	
Άπλῶς ὡς λεπτοκάλαμον ἐκατασκεύασέ την,	
Τὸ κλίμα τοῦ τραχήλου της καὶ τὸ ὑπολύγισμά της,	
Σῶμα καὶ γὰρ ἐξαίρετον καὶ τῆς συνθέσεώς της	
Νὰ εἶπες ὅτι χάριτες ἐξέργονται ἀπ αὔτην	710
΄Ως τροχὸς ἐτροχάλευσε τὴν βρύσιν ὁ τεωνίτης,	
Τὸ στῆθός της παράδεισος ἐρωτικὸς ὑπάρχει,	
Τὰ μῆλά της ἐφέγγασιν ἀπὸ ἰψηλῆς θεωρίας	
Τὸ βλέμμα πάνυ θαυμαστὸν καὶ ἡ περπατησία της,	
Όταν γυρίση ἀπόκοτα καὶ ἴδη ἐπάνω κάτω,	715
Θερίζει σου τὴν αἴσθησιν, κόπτει σου καὶ τὴν φρόναν,	
Καὶ σεαυτὸν, ὧ βασιλεῦ, κἂν τολμηρός μου ὁ λόγος,	

BΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 718–747

"Αν σὲ σκιάση πούπετις, σύμπτερος νὰ κατέβης.»	
Καὶ σὺν τῷ λόγῳ παρευθὺς ἄφαντος ἐγεγόνει·	
Ταῦτα ἰδὼν ὁ Βέλθανδρος, ἐξεστηκῶς ἐγίνη,	720
Έχάθηκεν ὁ Ἔρωτας, ἐπέτασεν, ἐδιέβη.	
Ό στόλος ὁ τῶν γυναικῶν τελείως ἠφανίσθη,	
'Ως ὄνειρον ἐλύθηκε τὸ πρᾶγμα ὅσον ἴδε.	
Τὸν νοῦν συστρέφων ἔφερε καὶ τὸν ἑαυτόν του λέγει·	
«Τί τοῦτο πῶς παλι[μ]πετῆς, ἀσύστατε χρόνε τοῦ βίου.»	725
Παραυτὰ γοῦν ἐγύρισεν ὁ Βέλθανδρος ὀπίσω,	
Έσκόπησε τὸν τρίκλινον, ἦλθεν εἰς περιβόλι,	
Εἶδεν ἐκεῖ τὰ παντερπνὰ ἄνθη τοῦ παραδείσου·	
Έκεῖσε πάλιν ἔστρεψεν ἔνθα τὸ πρῶτον εἶδε	
Τὰ λιθοξόα ζώδια τὰ μοιρογραφημένα,	730
'Ανέγνωσε τὰ γράμματα, ἐδάκρυσε μεγάλως·	
Καὶ λέγει τότε μόνος του μὲ τὴν οἰκείαν του γνώμην	
«Ἐγὼ τὸ μοιρογράφημα τῆς ἰδικῆς μου τύχης	
Εἶδα καὶ κατεγνώρισα καὶ γεγραμμένον ηὖρα·	
Εἰς Ἀντιόχειαν ἡηγὸς θυγάτηρ ἔγραφέ μου,	735
Καὶ ἂς ἀπέλω εἰς αὐτὴν ὄνομα τὴν Χρυσάντζαν,	
Πολλὰ γὰρ ἔνι ἀδύνατον ἄνθρωπον εἰς τὸν κόσμον,	
Τὴν εἱμαρμένην ἐκφυγεῖν καὶ τῆς τύχης κλῶσμα.»	
Καὶ σύντομα ἐξέβηκε τὴν πύλην την τοῦ κάστρου,	
Εύρηκε τοὺς ἀνθρώπους του, κατὼς καὶ ἔταξέ τους,	740
Κανεῖς οὐδὲν ἐτόλμησε νὰ ἔμβη εἰς τὸ κάστρον·	
Καβαλλικεύγει παραυτὰ μὲ τὰ παιδόπουλά του.	

Δ

Περιπατῶν ἐν τῆ ὁδῷ ἐστέναξε μεγάλως.	
Εἰς Ἀντιόχειαν ἔτρεχε, καὶ πότε νὰ ἐφθάσῃ;	
Καὶ πέντε ἐσυνέτρεχεν ἡμέρας ὁλοκλήρους.	745
'Οπόταν δὲ ἐσέβηκε κάμπους 'Αντιοχείας,	
Τὸ κατὰ τύχην εὕρηκε τὸν ῥήγα κυνηγοῦτα.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 748–781

Γοργὸν πεζεύει, προσκυνᾳ ὁ Βέλθανδρος τὸν ῥήγαν.	
Ο ρήγας τοῦτον κατιδών πολλὰ γονυκλιτοῦντα,	
'Ανέκραξεν ἀπὸ μακρὰ, γωνάζει πρὸς τὸν ξένον·	750
«Τὸ σχῆμά σου ῥωμαϊκὸν φαίνεται ἀπ ἐντεῦθεν,	
Εἰπέ μοι τί τὸ ὄνομα καὶ πόθεν ἡ πατρίδα;»	
Ἐκεῖνος πάλιν σύντομα τὸν ῥήγα κατελάλει∙	
«'Εμοὶ μὲν γένος ὑψηλὸν, περιφανὲς ὑπάρχει,	
"Ονομα δέ μοι Βέλθανδρος τὴν τῶν 'Ρωμαίων λέξιν∙	755
Πατρὸς μου δὲ κατέλιπα χώραν καὶ βασιλείαν,	
Καὶ χώρας ἐπροέκρινα ξένας νὰ τὰς γυρίζω.»	
Καὶ ταῦτα λέγει πρὸς αὐτὸν χαμογελῶν ὁ ῥήγας·	
«Ἐὰν 'ς ἐμένα σήμερον νὰ δουλωθῆς προκρίνεις,	
Δώσω σοι δόξας καὶ τιμὰς καὶ χρήματα νὰ ἔχης,	760
Οἷα οὐχ εὕρηκες ποτὲ εἰς σεαυτοῦ πατρίδα.»	
Καὶ πάλιν ἀπεκρίθηκεν ὁ Βέλθανδρος τὸν ῥήγαν·	
"Ας γένη αὐθέντα, σήμερον θέλημα ἰδικόν σου,	
Καὶ σπούδασε καὶ ποίσε το, κἀγὼ διὰ τὴν τιμήν μου,	
Νὰ γένω δοῦλός σου πιστὸς παρὰ πάντας, οὓς ἔχεις.»	765
Καβαλλικεύει ὁ Βέλθανδρος, καὶ τὰ παιδόπουλά του,	
Καὶ τοῦ ἡηγὸς κατόπισθεν καὶ ἐνταμῶς κυνηγοῦσιν,	
Κ' εἰς ἕνα τόπον ὑψηλὸν, εἰς ἕνα βουνοτόπην	
Ηὖραν παραυτὰ λαγωὶν κ' ἔλυσαν τὸ φαλκόνι,	
Καὶ σύντομος ἐφάνηκεν ἀετὸς οὐρανοδρόμος,	770
Χύνει πτερὸν ἐπάνω του καὶ ἀπῆρε τὸ φαλκόνι.	
'Ιδὼν ὁ ῥήγας τὸ συμβᾶν, ἐθλίβην, ἐλυπήθη,	
Καὶ σύντομον ὁ Βέλθανδρος δοξάρι του γεμίζει,	
Εὐστόχως κατετόξε τον τὸν ἀετὸν εἰς πτεροῦγαν.	
Πονῶν ἐκεῖ ὁ ἀετὸς ἀφῆκε τὸ φαλκόνι,	775
"Ατρωτον ὅλον, ἄβλαβον χωρὶς καμμίας ἀνάγκης.	
Τὸ εὔστοχον ἐθαύμασεν ὁ ῥήγας τοῦ Βελθάνδρου	
Καὶ τὸ πανεπιτήδειον ὑπερεπαίνεσέ τον.	
Ιλαραυτὰ γοῦν ἐγύρισαν, ἀφῆκαν τὸ κυνῆγι.	
Έστράφηκεν, ἐγύρισεν ὁ ῥήγας εἰς τὴν χώραν,	780
Καὶ ὁ Βέλθανδρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ νὰ τὸν ἀκολουθοῦσιν.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 782–815

Εἶχαν τὸ δεῖπνον παραυτὰ, ἐστήσασι τὴν τάβλαν,	
Καὶ πρὸς τὴν τάξιν ἐγερον τοῦ φαγητοῦ τὰ πάντα,	
Μετὰ πολλῆς παράστασης, ἀρχόντων μεγιστάνων,	
Ίστήκει δὲ καὶ Βέλθανδρος ἐντάμα μετ' ἐκείνους.	785
· Ο ῥήγας πάλιν ἤρξατο διήγησιν Βελθάνδρου,	
Τὸ πῶς τὸν εἶδε κ' ἤρχετο μὲ τὰ παιδόπουλά του,	
Τὴν συνταγὴν τὴν ἔποικε, λίζιός του ἐγίνη,	
Καὶ πῶς εἰς τόπον ὑψηλὸν, εἰς ἕνα βουνοτόπην,	
Έκεῖ εὑρέθη λαγωὸς, ἐλύθη τὸ φαλκόνι,	790
Καὶ ἀετὸς ἐχύθηκε καὶ ἀπῆρε τὸ φαλκόνι,	
Καὶ πῶς ἐκεῖνος πεταστὸν ἐκατατόξευσέ τον,	
Καὶ τὸ φαλκόνιν ἔμεινεν ἄτρωτον καὶ χωρὶς βλάβην.	
'Απῆρεν ἔπαινον πολὺν ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου,	
Κ' ἐκ τῆς ῥηγίνας τῆς λαμπρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς Χρυσάντζας.	795
Μετὰ δὲ τὴν διήγησιν προανεφώνησέ τον·	
« Έπαρε μῖσος ἐξ ἡμῶν τοῦτο σχολοῦμαι σέ το.»	
Άπλώνει, πέρει τὸ φαγὴν ἐκ τοῦ ῥηγὸς τὰς χεῖρας,	
Καὶ ταῦτα λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ῥήγας μετὰ πόθου·	
«Ἐδὼ ἂς ἦσαι, Βέλθανδρε, μὲ τοὺς οἰκείους μου ἀνθρώπους,	800
"Ας ἦσαι εἰς προσκύνησιν τῆς ἐμῆς βασιλείας.»	
'Επίασεν ὁ Βέλθανδρος τόπον τιμῆς μεγάλης,	
Εἰσέγαινεν ὁ Βέλθανδρος χωρὶς βουλῆς 'ς τὸν ῥήγαν,	
Οἱαν ὥραν οὐ δέετον ἄλλο θέλημα νἄχη.	
'Εν μια οὖν τῶν ἡμερῶν 'σεμβαίνει εἰς ταμεῖον	805
Ό Βέλθανδρος νὰ χαιρετᾳ τὴν ῥήγινα καὶ ῥήγαν	
Καὶ τὴν Χρυσάντζαν τὴν λαμπρὰν τὴν θυγατέρα τούτων.	
΄Ως γοῦν ἐκατεσκόπησε τὸν Βέλθανδρον ἡ κόρη,	
Μοναυτὰ τὸν ἐγνώρισε, ὅτι ἔνι αὐτὸς ἐκεῖνος,	
Όποῦ ἀπῆρε τὴν βεργὴν ἀπὸ τὰς χεῖρας τούτου,	810
Όταν 'ς τὸ Ἐρωτόκαστρον ἡ σύγκρισις ἐγίνη.	
Ύπερεδέχετο δ΄ αὐτὴ ν' ἀκούση τ' ὄνομά του	
'Ως δ΄ ἤκουσε τὸ «Βελθανδρε» ἐκ τοῦ ῥηγὸς τὸ στόμα,	
Σύρριζον τὴν καρδίαν της ἐνέσπασεν ὁ λόγος,	
Καὶ παρευθύς ἐνένετον ἐρωτοπλουμισμένη.	815

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 816-849

"Ιδεν ἐκεῖνος πάλιν δὲ, ἐγνώρισε τὴν κόρην,	
Έκείνη δὲ τὸν Βέλθανδρον, ἐκατεσκόπησέ τον,	
Σημάδια τοῦ προσώπου του τὰ ἃ εἶχεν εἰς [τὸν] νοῦν της.	
Εἶδε καὶ καλογνώρισεν, ὅλα ἀπιστώθηκέ τα,	
Έμνήσθηκε καὶ τὸ βεργὶ μᾶλλον καὶ συντυχίας,	820
"Ασπερ ώμίλει μετ' αὐτὴν καὶ μὲ τὰς ἄλλας κόρας,	
Όποῦ εἰς τὸ Ἐρωτόκαστρον λοιπὰς τριάκοντα ἐννέα.	
Έκτοτε τὴν ἐγώρισεν ἐποῖκαν μὲ σημεῖα,	
Κανεῖς οὐδὲν ἐγίνωσκε κρυφοκαμώματά των.	
Καὶ δύο ἔτη παρέδραμον, κανεῖς οὐκ ἐπενόει.	825
Δύο μησὶ καὶ σὺν αὐτοῖς ἄλλους τε χρόνους δύο	
Εἶχαν κρυφὰ πονέματα τῆς ἐρωτοληψίας.	
Καὶ μίαν πρὸς παράβραδον ὥραν ἡλίου δύσιν	
Ἐκάθητο ὁ Βέλθανδρος μόνος εἰς τὸ παλάτι,	
Μικρὸν καὶ ἐπαρέκυψεν ἐφ' ἕνα παραθύρι,	830
Βλέπει ὅτι ἐξέβηκε καὶ ἀπάγη ς περιβόλι	
Χρυσάντζα, κόρη τοῦ ἡηγὸς, ἡ πολυποθητή του,	
Εἰς δένδρον εὐσκιόφυλλον θέτει ἐκεῖ ὑποκάτω,	
Μεγάλως ἐνεστέναξεν ἐκ βάθου τῆς καρδίας,	
'Ως πόταμος τὰ δάκρυά της ἐτρέχασι τῆς κόρης.	835
Τέτοιους λέγει μὲ δάκρυα, μὲ στεναγμοὺς τοὺς λόγους·	
«Βέβαιον τώρα μάνθανε, Βέλθανδρε, δι' ἐσένα	
Πάσχω καὶ διατρύχομαι τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν,	
Καίγομαι κ' ἐμπυρίζομαι καὶ τέλος οὐ λαμβάνω,	
Καὶ μάκρυνε τὸ τέρμενον δύο χρόνους καὶ δύο μῆνας,	840
Όποῦ βαστῶ τὴν φλόγα σου κρυμμένην 'ς τὴν ἀγκάλην,	
Καὶ ώς πότε τοῦτο τὸ κακὸν χρυφὰ νὰ τὸ δουλεύω,	
Εἶθε νὰ μ' εἶχα δὲ ἰδῆ, νὰ μ' εἶχα σὲ γυωρίση.»	
Έστηκ' ἀπ΄ ἔξω Βέλθανδρος, παρακροᾶται ταῦτα,	
΄Ως δ΄ ἔκουσε τὰ ἔλεγε Χρυσάντζα δι' ἐκεῖνον,	845
Γοργον ἐκατεπήδησε καὶ ἐσέβηκεν ἀπέσω.	
'Ως γοῦν ἐστράφησαν οἱ δύο καὶ ἴδησαν ἀλλήλους,	
'ς ἀναισθησίαν ἔπεσαν ἀνφότερα τὰ μέρη,	
Καὶ ἐκείτοντο τὰ σώματα μισοαποθαμένα,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 850–883

Καὶ διέβη ὥρα περισσὴ, τὸν νοῦν των νὰ συμφέρουν.	850
Καὶ ἀφ' ὧν τὸν νοῦν ἐσύμφερον καὶ ὅλον τὸν λογισμόν των,	
Ο Βέλθανδρος ἐστράφηκε καὶ πρός τὴν κόρην λέγει	
«Βεργὶ βαστάζεις, λυγερὴ, καὶ τὸ καλὸν λὐκ οἶδες,	
Μόνον γινώσκει το ὁ κριτὴς, ὁποῦ σὲ τὸ ἐδῶκεν.»	
'Εκείνη πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀντέφησε τοιάδε∙	855
«Καὶ τὶ μετέχεις ἄνθρωπε, καὶ τὸ βεργὶ γυρεύεις;»	
Αὐτὸς ἀνταπεκρίθηκε καὶ πρὸς τὴν κόρην λέγει·	
«'Ως ἰδικός σου, δέσποινα, δοῦλος πιστὸς γυρεύω,	
Τὰ αὐθεντικά μου πράγματα, κυρία, νὰ φυλάττω.»	
Ταῦτα εἰπὸν ἐστράφηκε γελῶτα πρὸς ἐκεῖνον,	860
Αὐτὸς περιλαμβάνει την καὶ ἔπεσαν οἱ δύο,	
Καὶ ἀπὸ συχνοφιλήματα καὶ ἀπὸ τὰς περπλοκάς των	
Τὰ δένδρα τὰ ἀναίσθητα καὶ αὐτὰ ἀντιδονοῦσαν.	
'Αναίσθητοι ἐκείτοντο μέχρι μεσονυκτίον.	
'Αφ' οὖ δὲ ἐξεπλήρωσαν τὸ ἤθελαν οἱ δύο	865
Κ' ἐγνώρισαν τὰ τῆς αὐγῆς τὰ βλέφαρα χαράζουν,	
Ἡδέως κατεφίλησαν, χωρίζονται ἀλλήλως.	
Ήλθεν ή δέσποινα ταχὺ καὶ ὑπάγει 'ς τὸ παλάτιν.	
'Αλλ ἦλθε καὶ ὁ Βέλθανδρος καὶ ὑπᾳ πρὸς τὴν μονήν του,	
"Εβλεπον δέ παραμονὰς τέσσαρας τῆς Χρυσάντζας,	870
Καὶ τοῦτον κατεκράτησαν οἱ βίγλαις τῆς ὡραίας,	
Καὶ δένουσι τὰ χέριά του ὀπίσω καὶ τὰ δύο.	
'Ως δὲ τότε ράτησαν τὸν Βέλθανδρον δεσμίως,	
Κ' ἐγένετο καὶ ὄχλησις μεγάλη 'ς τὸ παλάτιν,	
Έξέβη τῆς Χρυσάντζας δὲ μία ἐκ τὰς βαγίτζας,	875
Ύπάγει 'ς τὰς παραμονὰς, μανθάνει τὸ σημάδι·	
"Ιδεν ἐκεῖ τὸν Βέλθανδρου ἐξάγκωνα δεμένον·	
Άπῆγε καὶ ἀπήγγειλε ταῦτα πρὸς τὴν Χρυσάντζαν.	
Τοῦτο μαθὼν ἡ δέσποινα μεγάλως τὸ ἐλυπήθη,	
Τὴν δούλην της ἐφώναξεν ὄνομα Φαιδροκάζαν,	880
Τὴν εἶχε πλέον ἔμπιστον παρ' ὅλας τὰς βαγίτζας,	
Καὶ καταμόνας λέγει της μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου·	
« Έχεις ἀγάπην εἰς ἐμὲ, καθῶς ἐγὼ 'ς ἐσένα;»	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 884–917

Ή Φαιδροκάζα πρὸς αὐτὴν γελῶντα ἀπηλογήθη·	
«'Ηξεύρεις, χρυσοδέσποινα, μετὰ σου ἀνετράφη,	885
Καὶ τὴν ἀγάπην μου εἰς σὲ οὐδὲν τὴν ἐγνωρίζεις;	
Όμως ἐγὼ εἶμαι σκλάβα σου, δοῦλα διαδεδουλωμένη,	
Καὶ ὅρισέ με νὰ πνιγὼ εἰς τὸ νερὸν δὶ ἐσένα.»	
Κ' εἰς ὅρκον τὴν ἐσέβησεν εἴτι καὶ ἂν τὴν εἴπη,	
Μὴ ἐβγῆ ἀπὸ τὸ στόμα της μέχρι καὶ τελευτήν της,	890
Κ' ἐκεῖνον ποῦ της πιστευθὴ νὰ τόχῃ διὰ μυστήριον.	
Ήτα Χρυσάντζα ἤρχισε τὴν δούλην της νὰ λέγει∙	
«Γίνωσκε, Φαιδροκάζα μου, δύο χρόνους ἔχω καὶ πλέον,	
Ποῦ ἔχω ἀγάπην ἄπειρον 'ς Βέλθανδρον τὸν Ῥωμαῖον,	
Κ' ἐκεῖνος πάλιν πλεότερον τὸν πόλον του 'ς ἐμένα,	895
Πότε οὐδὲν τοῦ ἔτυχα λόγον νὰ τοῦ συντύχω·	
Άπόψε γοῦν εὑρέθηκε μέσα εἰς περιβόλιν,	
"Ημεσθα γοῦν ἀμφότεροι μέχρι μεσονυκτίου,	
Καὶ χάραγμαν ἀνατολῆς ἐξέβη ἀπ ἐμένα.	
Οἱ βίγλαις μου τὸν ἐπίασαν κ' ἐξαγκωνίσασί τον.	900
Κρατῶ τὸ τοῦτο ἀδύνατον νὰ μὴ τὸ μάθη ὁ ῥήγας,	
Καὶ προκαθίση τὸ πρωὶ κ' εἰς κρίσιν νὰ τὸν κρίνη.	
Άξιῶ τὴν Φαιδροκάζαν μου ὅτι τοῦτο νὰ εἴπης,	
Καὶ διὰ τὴν ἀγάπην σου ἦλθεν εἰς περιβόλι.	
"Αν τοῦτο ποιήσης καὶ οὐ γνωσθὴ, ἔχω σὲ ὡς ἐμένα.»	905
Τότε τῆς ὥρας παρευθὺς ὑπάγει Φαιδροκάζα	
Έκεῖθε 'ς τὰς παραμονὰς, ὅπου ὁ Βέλθανδρος ἦτον	
Έξάγκωνα καὶ καὶ ἔκειτο ποδοσιδηρωμένος·	
Καὶ ἤρξατο καταγελᾶν τὸν Βέλθανδρον ἐκείνη,	
Όταν δὲ ηὖρε τὸν καιρὸν, κοντεύγει τον καὶ λέγει	910
Κρυφὰ καὶ συντυχαίνει τον μὴ τὴν ἀκούση ἄλλος·	
«Αὐκράσου, καταγνώρισε, Βέλθανδρε, ἃ σὲ λέγω,	
Καὶ ταῦτα οὐ λέγω ἐξ ἐμοῦ ἀλλ ἀπὸ τῆς κυρᾶς μου,	
Δεσποινοπούλας τῆς λαμπρᾶς Χρυσάντζας τῆς ὡραίας,	
Ἡν προκαθίσει τὸ πρωὶ ὁ ῥήγας νὰ σε κρίνη,	915
Καὶ ἴσως ἐρωτήσει σὲ, διατ' ἦλθες 'ς περιβόλι,	
'Ρίψε'ς ἐμὲ τὴν ἀφορμὴν κ' εἰπὲ ὅτι μ' ἀνάπας.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 918–951

Καὶ διὰ τὴν ἀγάπην μου ἦλθες εἰς περιβόλι.	
Πλὴν βλέπε, μὴ θορυβηθῆς καὶ νοιώσουν σε εἰς ἄλλον	
Εἰπὲς τὸ πῶς σε ἐκάλεσα κ' ἦλθες έφ' ὧν σε εἶπα.	920
Εἰ ἴσως ταῦτα ἂν είπῆς ἔχεις καλῶς ποιείσαι,	
Καὶ πέρνω ἐγὼ τὴν ἐντροπὴν καὶ σὺ ἔβγα εὐγάτης.»	
Ταῦτα εἰπὼν ἐξέβηκε καὶ 'πάγει 'ς τὴν κυράν της,	
Εἶπε καὶ ἀφηγήθηκε, τὶ ἔπραξε, τὶ εἶπε.	
Τὰ χρῶτα κατεφίλησεν ἡ δέσποινα τῆς δούλης·	925
Καὶ τί λοιπόν ἐβάλθηκε καὶ κάμνει ἡ Χρυσάντζα;	
Άρμα ἀνδρὸς ἐφόρεσεν, ἀποτολμίας ζωνάριν,	
Καὶ πρὶν τὸ ἐξημέρωμα, πρὶν νὰ ᾽ξέβη ὁ ἥλιος,	
Άπῆγε μόνη της αὐτὴ καὶ εὕρηκε τὸν ῥήγαν,	
Μετὰ δεινοῦ τοῦ σχήματος ἐστάθην ἐμπροσθέν του.	930
Ό ἡήγας ταύτην κατιδὼν σφοδρῶς ἀδημονοῦσαν,	
'Ελάλησε καὶ εἶπέ της μετὰ περιχαρίας·	
«Μὴ ἔπαθές τι, Χρυσάντζα μου, τί σοὶ δεινὸν συνέβῃ;»	
Κ΄ ἐκείνη ἀπεκρίθη τον λόγους μετὰ πικρίας·	
«Καὶ πῶς οὐ σχῆμα σοβαρὸν ἔχειν με ἀγριωμένον,	935
Ότε τῆς βασιλείας σου ἄνθρωποι, ὡς τοὺς δόξει,	
Εἰς περιβόλιν ἀναιδῶς ἐμβαίνουν ἰδικόν μου,	
Καθῶς ἀπόψε Βέλθανδρος ἦλθε, προσεχωρήθη;»	
Ὁ ῥήγας ὡς ἠγροίκησε τοὺς λόγους τῆς Χρυσάντζας,	
Αὐτίκα ἐνεπήδησε μετὰ θυμοῦ μεγάλου,	940
'Απέστειλε καὶ φέρασι τὸν Βέλθανδρον εἰς μέσον,	
Ώρισε καὶ τοὺς ἄρχοντας, κριτὰς καὶ μεγιστάνους,	
Νὰ ἔλθουν εἰς συγκάθεδρον εἰς μέγα τὸ παλάτι,	
'Αλλὰ καὶ τοῦ κοινοῦ [λαοῦ] πλῆθος ἀναριθμήτου.	
Ίστάθην ή παράταξις τοῦ καθενὸς ὡς ἦτο.	945
Ό ἡήγας εἰς τὸν θρόνον του ἐκάθισε παραυτὰ,	
Καὶ οἱ μεγιστᾶνοι καὶ οἱ κριταὶ ὅλοι κατὰ τὴν τάξιν.	
Όρίζει, φέρνουν Βέλθανδρον, καὶ ὡς ἦλθεν εἰς τὸ μέσον,	
'Ο ῥήγας τοῦτον κα[τιδὼν] ἐφθέγξατο τοιάδε∙	
«Εἰπέ μοι, πῶς ἐτόλμησας κ' ἤμβες εἰς περιβόλι	950
Τῆς εὐγενῆς μου θυγατρὸς, τῆς πορφυρογεννήτου;»	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 952–985

Πρὸς ταῦτα γοῦν ὁ Βέλθανδρος γοργὸν ἀπελογήθη·	
«Τὴν Φαιδροκάζαν ἀγαπῶ, γίνωσκε, δέσποτά μου,	
Καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπέμεινα 'ς τὸ μέγα σου τὸ κράτος.»	
Προστάττει γοῦν καὶ φέρνουσιν ὁμοίως τὴν Φαιδροκάζαν·	955
Άπῆρε ταύτην μοναξίαν, ἠρώτησε κ' ἐκείνην,	
Καὶ ώμολόγησε καὶ αὐτὴ· τὸν Βέλθανδρον ἠγάπουν.	
Ο ἡήγας λέγει παραυτὰ κἀκείνους τοὺς προεστῶτας·	
«Εἴπατε, δότε μοι βουλὴν, ἄρχοντές μου, εἰς τοῦτο.»	
Οἱ πάντες ἐσιώπησαν, κακεῖς λόγον οὐ δίδει.	960
Καὶ πάλιν προσεφώνησεν ὁ ῥήγας ἐκ δευτέρου,	
Καὶ τότε ἀπελογήθησαν οἱ ἄρχοντες καὶ λέγουν·	
«Οὐκ ἀντιλέγομεν ἡμεῖς, ἄχρι καὶ ἑνὸς τοῦ λόγου.»	
Τότε ὁ ἡήγας παραυτὰ ἤρξατο συντθχαίνει·	
«Ἐγὼ τὸν Βέλθανδρον ποθῶ καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω,	965
Καὶ ὡς στρατιώτην εὔμορφον ποθῶ καὶ ὁρέγομαί τον·	
Κ' ἐπεὶ 'ς οἰκίαν τῆς θυγατρὸς αὐτὸς τῆς ἰδικῆς μου	
'Ενέπλεξε κ' ἠγάπησε νὰ τῆς τὸν δώσω ἀπάρτη,	
Νὰ ποιήσω τώρ' ἀνδρόγυνον καὶ νὰ τοὺς εὐλογήσω,	
Καὶ νὰ τὸν δώσω καὶ νὰ ζῆ ὡς ἀγαπᾳ καὶ θέλει.»	970
Οἱ πάντες δὲ ἀνέστησαν, τὸν ῥήγαν εύφημῆσαν·	
Χρυσάντζα δὲ ὡς ἤκουσε, μεγάλως ἐλυπήθη	
Καὶ σύντομα ἐγέρνεται καὶ πρὸς τὸν ῥήγαν λέγει·	
«'Εγὼ τὴν Φαιδροκάζαν μου ἄνδραν οὐδὲν τὴν δίδω.»	
Ὁ ῥήγας πάλιν πρὸς αὐτὴν οὕτως ἀπελογήθη·	975
«Νὰ σὲ ἀφίσω καὶ νὰ λαληῆς, τὸ θέλω ἐγὼ νὰ γένη.»	
'Απὸ τὸ χέρι τὴν κρατεῖ Χρυσάντζα Φαιδροκάζαν,	
'Επῆρε την κ' ἐσέβηκεν ἔνθα εἶχε τὸν κοιτώνα,	
Μόναι καὶ μόναι ἐμβήκασι κατασφαλίζουνται μέσα.	
«Εἰς τὸ καλὸν τὸ μ' ἔποικες φιλῶ, καταφιλῶ σε·	980
Εἰδὲ καὶ ἔνι δυνατὸν νὰ τὸν ἀφίση ὁ ῥήγας,	
Τὸν Βέλθανδρόν μου τὸν ὡραῖον, νὰ μὴ τὸν εὐλογήση·	
Πρόσεχε δὲ μὲ τὰ εἰπῆς, ἐξ ὧν σὲ ἐμπιστεύθη,	
Καὶ βλέπε τὸν αὐθέντην μου, νὰ μὴ μοῦ τὸν ἐγγύσης.»	
Τέτοιον ἀπελογήθηκεν ἡ Φαιδροκάζα λόγον·	985

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Δ 986–1019

«Ἐγὼ μὲν τὸ φαινόμενον, δέσποινα, νὰ τὸν ἔχω,	
Καὶ τάχα τὸ λεγόμενον ἄνδρα νὰ τὸν ἐπάρω·	
Ἡ βασιλεία δὲ ἡ σῆ ἔχεις τὴν ἐξουσίαν,	
Οὐ γὰρ προσάψω, δέσποινα, τὸν ἰδικόν μου αὐθέντην.»	
΄Ως εἶδεν ἀμετάτρεπτον τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν	990
Τῆς Φαιδροκάζας τῆς πιστῆς καὶ πολυαγαπημένης,	
Στολίζει την καὶ πέμπει την εὐθέως πρὸς τὸν ῥήγα,	
Τοῦ μελετῆσαι τὰ τῆς χρείας τοῖ γάμου τοῦ Βελθάνδρου,	
Τὸ τὶ δίδει τὸν Βέλθανδρον εἰς ὄνομα προικός του.	
'Ο ῥήγας πάλιν ἔστρεψεν ὀπίσω τὴν Φαιδροκάζαν·	995
«Εἰπε», λέγει, «τὴν κυρίαν σου, προικῶα πόσα σου δίδει;»	
Τοῦ δείπνου ἦλθεν ὁ καιρὸς, καὶ 'στρώσασι τὴν τάβλαν,	
Έθηκε τὸ μισάλιν της καὶ ἤρξατο τοῦ τρόγειν.	
Χρυσάντζα ταῖς βαγίτζαις της ὥρισε ταῖς νὰ διάσουν.	
Τὴν Φαιδροκάζα ἐκράτησε νὰ φαγοπίῃ μετὰ της.	1000
"Ωρισεν καὶ τὸν Βέλθανδρον, νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν τάβλαν∙	
Ήλθεν εἰς μίαν ὁ Βέλθανδρος, κατ' ἔμπροσθεν ἐστάθη.	
Μικρὸν ἀπεμειδίασε βλέποντά τον ἡ κόρη,	
Καὶ πρὸς ἐκεῖνον ἔφησε χαμαγελῶν ἡδέως·	
«Όταν εἰς μίαν ἐτόλμησας ἐμβῆν εἰς τὸ κελλί μου,	1005
Καὶ νὰ χωρίσης ἀπ ἐμοῦ καυχίτζαν μου οἰκείαν,	
Οὐδὲν ἠξεύρω τί νὰ κῶ ἢ τί νὰ σὲ ἀτιμάξω,	
Θέλεις νὰ ὁρίσω παρευθὺς οἱ σκύλοι νὰ σὲ φᾶσιν.»	
'Ακούντας ὁ Βέλθανδρος, οὐδὲν ἀπελογήθην·	
'Αφ' ὅτου δὲ ἐγεύθησαν καὶ 'πῆραν τὸ τραπέζι,	1010
Έμβαίνει 'ς τὴν κατούναν της μετὰ τῆς Φαιδροκάζας.	
Κρατοῦσι καὶ τὸν Βέλθανδρον ἀπέσω καὶ ἀπῆγαν,	
Εὐθὺς περιλαμβάνουσι καὶ πίπτουσιν οἱ δύο.	
'Αφ' ὧν δὲ κατεφίλησαν γλυκεὰ κατακοπέστως,	
Έξέβησαν πάλιν οἱ τρεῖς ἔξω 'ς τὸ περιβόλι,	1015
Έκεῖ ὅπου ἐξεπλήρωσαν ἀρχῆθε τὴν ἀγάπην,	
Καὶ παρευθὺς ἐτήρησε καὶ λέγει πρὸς ἐκεῖνον·	
«Εἰπέ μοι, πῶς ἐτόλμησας ἐμβῆν εἰς περιβόλιν,	
Καὶ πῶς σὲ κατεκράτησαν αἱ βίγλαις μου συντόμως.»	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1020–1049

Όταν έχαροπήθησαν ως ήθελαν οὶ δύο,	1020
Γοργὸν προστάσσει φέρνουσι γραμματικὸν νοτάρην,	
Κ' ἔγραψε προικοσύμφωνον κόρης τῆς Φαιδροκάζας.	
Καὶ πέμπει τὸν γραμματικὸν εἰς τὸν αὐτῆς πατέρα,	
Νὰ 'δῆ κ' ἐκεῖνος τὰ προικαία, νὰ 'δῆ τὰ γεγραμμένα,	
Λέγοντα μετὰ κομιστὴν τὸν ἑαυτῆς πατέρα·	1025
«Ταῦτά μοι ἐπροικοδότησα τὴν ἰδικήν μου δούλην,	
Ἄς ἴδω καὶ τὸν Βέλθανδρον, δέσποτα τί τὸν δίδεις.»	
΄Ως ἔγνω ῥὴξ τὸ θέλημα κόρης του τῆς Χρυσάντζας,	
Έπροικοδότησε καὶ αὐτὸς τὸν Βέλθανδρον εἰς πλέον.	
Καὶ τὸν πατριάρχην φέρνουσι διὰ νὰ τοὺς εὐλογήση.	1030
"Ηλθασιν εἰς τὰ στέφανα καθῶς τὸ δίδει τάξις,	
Ὁ ῥήγας τοῦ Βελθάνδρου δὲ ἐπίανε τὰ στεφάνια,	
Χρυσάντζα πάλιν ἐπίασε στεφάνι Φαιδροκάζας.	
Ἐποῖκαν καὶ Ἐξεφάντωσιν, ἐπαίξαν, ἐχορεύσαν.	
Μετὰ δὲ τὴν εὐλόγησιν ἀπεμερίμνησάν τους·	1035
Ή Φαιδροκάζα ἐδιέβηκε μετ' αὐτοῦ τοῦ Βελθάνδρου,	
Ὁ ῥήγας μὲ τὴν ῥήγιναν, ἡ κόρη ἡ Χρυσάντζα	
Ύπᾳ πρὸς τὸ κλινάρι της τὄχε συνηθισμένον.	
Καὶ τάχα τι ὁ Βέλθανδρος κοιμᾶται μὲ τὴν νύμφην,	
Καὶ τὸ ταχυὰ, καλὰ ταχυὰ ἀπῆγεν ἡ Χρυσάντζα,	1040
Τὸ ὑποκάμισόν της ἔδωκε τὸ εἶζ ἀπὸ παρθενίας	
Καταχραμένον αἵμασι ὥσπερ ἦτον ἐκτότε,	
Οταν ἐσμίγη μετ' ['ς] αὐτῆς ἀρχὴν εἰς περιβόλι.	
Άπῆρε καὶ ἐφόρεσε τοῦτο ἡ Φαιδροκάζα,	
Τάχα τε ὅτι ἐκοιμήθη την κ' ἐξεπαρθένευσέ την.	1045
Καὶ ωήμη 'νίνετο πολλὴ ἔωθασε κ' εἰς τὸν ὁήναν	

E

Συμπληρωμένων τούτων δὲ πάλι ἦσαν εἰς δοθλείαν, Ὁ Βέλθανδρος τὸν ἠήγα μὲν ἐδούλευεν ὡς πρώην, Ἡ Φαιδροκάζα ἐδούλευε τὴν κόρην τὴν Χρυσάντζαν.

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1050–1083

Καὶ ἀπὸ τότ' ἐσύμβαινεν ὁ Βέλθανδρος καθ ὥραν	1050
Ένθα ὁ πόθος του πολὺς εὑρίσκετον ἐκεῖτο.	
Ἐσίχναζεν εἰς γιώματα ἀλλάθε κεἰς τοὺς δείπνους,	
'Αφ' οὖ δὲ κατεπίπτασιν οἱ πάντες καὶ ἐκοιμῶντο,	
΄Η βάγια καὶ ἡ δέσποινα 'ς Βέλθανδρου ὑπαγαίναν·	
Ἄλλοτε καὶ ὁ Βέλθανδρος ὑπάγαινεν εἰς αὕτην.	1055
Δέκα μῆνας τὸ ἀκάμασι, τινὰς οὐκ ἤξευρέ το,	
Εἰ μὴ τὰ τρία παιδόπουλα μόνα τὰ τοῦ Βελθάνδρου,	
Καὶ ἡ Φαιδροκάζα μετ' αὐτοὺς, οἱ τέσσαρες καὶ μόνοι.	
Εἶτα δειμαίνει Βέλθανδρος, κλονεῖται τῆ καρδία,	
Συνεταράχθη τῆ ψυχπῆ καὶ αὐτὴν τὴν αἴσθησιν του	1060
Καὶ προσθαρρεῖται τὴν βουλὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν Χρυσάντζαν·	
«Καὶ ἄκουσον, κυρία μου, καὶ πρόσχες μου τοὺς λόγους·	
'Αφ' οὖ καιροῦ ἐμμίχθημεν δέκα ἐπέρασαν μῆνες,	
Καὶ τὸ ἔνι ἀναμέσον μας κανεῖς οὐδὲν τὸ ἔξεύρει,	
Εἰ μὴ τὰ τρία παιδόπουλα καὶ αὐτὴ ἡ Φαιδροκάζα.	1065
Λοιπὸν φοβοῦμαι τὴν αὐτὴν, φοβοῦμαι καὶ τοὺς παῖδας,	
Δειμαίνω τὴν βαγίτζαν σου, μὴ ἀλλάξῃ τὴν βουλὴν της,	
Καὶ μετατρέψη τὸν σκοπὸν, καὶ πᾳ καὶ καταβάλη·	
η καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἐχθρός τινας χαθνώση,	
Καὶ ταῦτα τὰ καμώματα μάθη τα ὁ πατήρ σου,	1070
Κἀμὲ ψηφίση θάνατον πικρὸν κατὰ τῆς ὥρας,	
Σὲ δὲ, κυρία, ἐντροπὴ καὶ ψόγος οὐκ ὀλίγος·	
Λοιπὸν ἔλα νὰ φύγωμεν ἀψοφητὶ καθόλου,	
Σιγὰ, κρυφὰ καὶ ἀνόητα, κανεῖς μὴ τὸ νοήση·	
Βασίλειαν χάνεις, λυγερὴ, βασίλειαν θὰ εὕρῃς.»	1075
Χρυσάντζα ώς ἠγροίκησεν, ἀλλὰ καὶ Φαιδροκάζα,	
Καὶ πρὸς ἐκείνην τὴν βουλὴν ἐνεργοῦσι κἐκεῖναι,	
Καὶ τὸν καιρὸν ἐγύρευον τὸ πότε ν' ἀποδράσουν,	
'Εδείμαινον θα ἐνοηθοῦν καὶ κρατηθοῦν ἀτίμως.	
Μετὰ δὲ τὴν παραδρομὴν 'μέρας καὶ δεκαπέντε	1080
Ήλθε καιρὸς κ' ἠθέλησεν ὁ ῥήγας νὰ εὔγη ἔξω,	
Καὶ πέρνει καὶ τὴν ῥήγιναν εἰς περιδιάβασίν των,	
Καὶ τὴν Χρυσάντζαν εἴπασι νὰ πᾳ νὰ ξεφαντώσῃ,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1084–1117

Έκείνη δὲ πρὸς τὴν βουλὴν ἔπεσε τάχα ἠσθένη,	
'Αφῆκε την ὁ ῥὴξ αὐτὴν ὡς δι' ἀνάπαυσίν της.	1085
Καὶ ἐξοπίσω Βέλθανδρος μετὰ καὶ τῆς Χρυσάντζας,	
Όμοῦ καὶ τὰ παιδόπουλα, ἔτι καὶ ἡ Φαιδροκάζα,	
Τὴν νύκτα ἐκινήσασι, κανεῖς μὴ τοὺς νοήσῃ.	
Ή νὺξ ἐκείνη ἀσέληνος ὑπῆρχε καὶ σκοτώδης,	
Καὶ ἀστραπόβροντο πολὺ ἀλλὰ καὶ ἀνεμοζάλη,	1090
Έκ δὲ τοσαύτης τε βροχῆς καὶ τοῦ νεροῦ τῆς βίας	
Καὶ τὰ πουλία τὰ τέριά των ἐχάσασι τὴν νύκτα.	
'Αλλά γε πῶς ὁ Βέλθανδρος πῶς οὐδὲν ἐσχετλία,	
Άλλὰ τὰ πάντα ἐπέμενε καὶ αὐτὴ ἡ συντροφία του	
Όδὸν δὲ δυσβατότοπον ἐπίασον καὶ κρημνώδην,	1095
Πολλὰ κακὰ ἐπάθασιν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην,	
Κ' εἰς τοσαύτην τὴν ἀπειλὴν κ' εἰς τοῦ νεροῦ τὴν βίαν	
Οὐκ ἐθελήσασι ποσῶς σταθῆν καὶ ἀνασάνειν,	
'Αλλ΄ ὅμως ὑποπτεύασι καὶ διώκουν τοὺς 'πὸ οἰπίσω,	
Τέως εἰς τὸ ᾽ξημέρωμα εὑρήκασι ποτάμι.	1100
'Επέρασεν ὁ Βέλθανδρος, ἀπῆγε ['ς] τὸ ἄλλο μέρος,	
Όμοίως καὶ ἡ συντροφία ἡ τούτου ἐξοπίσω·	
Καὶ φεῦ καὶ πάλι ἀλλοίμονον, οὐαὶ τί τοὺς ἐσυνέβη;	
Έκύκλωσεν ὁ ποταμὸς καὶ κατεπόντισέ τους.	
Ή Φαιδροκάζα 'πνίγηκε μετὰ τῆς ἡμιόνου,	1105
Τὰ τρία του παιδόπουλα μετὰ τῶν ἵππων τούτων.	
Ὁ Βέλθανδρος ἐδιέβηκεν, ἐπέρασεν ἐκεῖθεν,	
Έξεγυμνώθην, ἔφθασε κοντὰ εἰς τὸ πνιγῆναι,	
Μόλις ἐσώθην εἰς τὴν γῆν γυμνὸς μὲ τὸ βρακί του,	
Τὰ πάντα ὅλα ἔχασε τὸν ἵππον καὶ τὰ ῥοῦχα,	1110
Καὶ εἰς τὸ μέρος τὸ δεξιὸν ὥσπερ νεκρὸς ἐρῥίφθη·	
Ήμιθανὴς εὑρίσκετον εἰς γῆν ἐξαπλωμένος.	
Χρυσάντζα δ΄ ἐξ ἀριστερᾶς τοῦ ποταμοῦ ἐὀῥίφθη,	
'Ημιθανὴς, ὁλογυμνὴ εἰς γῆν ἐξαπλωμένη·	
Καὶ τότες ἐπληρώθηκε τὸ μοιρογράφημά του,	1115
Τὸ ὅπερ ἐθεάσατο ἐν τῷ Ἐρωτοκάστρῳ.	
Εἰς ταύτην δὲ τὴν ἀπειλὴν ἐκείνης τῆς ἡμέρας	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1118–1151

Τρυγόνια ἐχωρίσθησαν ἐκ τῆς πολλῆς τῆς βίας·	
Τὸ θηλυκὸν ἐκώλυσεν, ἐσμίχθη τὴν Χρυσάντζαν,	
Τὸ δ΄ ἕτερον ἀρσενικὸν τὸν Βέλθανδρον ἐμμίγη,	1120
Καὶ ταῦτα μὲν εὑρέθησαν παρηγορία τούτων.	
Έγύρευσεν ὁ Βέλθανδρος τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον,	
Μὴ ναὔρῃ πτῶμα κανενὸς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του,	
Καὶ πὰλιν ἐπανέστρεψεν ἐπάνω ὅως κάτω.	
Τὰς ὄχθας ἐδιέτρεχε ἔτι καὶ τὰς ἀγκάλας,	1125
'Ανεψηλάφα, 'γύρευε, τίποτε οὐχ εὑρίσκει.	
Έκλαιεν ὥσπερ ὄρνεον νὰ ῥύπτη τὰ πτερά του.	
Καὶ τί μακρὰ λογολεσχεῖν; Ηὖρε τὴν Φαιδροκάζαν	
Πνιγμένην, ἄπνουν καὶ νεκρὰν, πρησμένην, ᾽ξαπλωμένην.	
Έκλαυσε, χύνει δάκρυα εἰς τὸ χῶμα ἐκεῖνο,	1130
Έστάθη, μὲ τὰς χεῖράς του ἔσκαψεν, ἔθαψέ την.	
Καὶ πάλιν ἀναψηλαφῷ μὴ ναὔρῃ τὴν Χρυσάντζαν,	
Πνιημένην ήτε ζωντανὴν ἢ τὰ παιδόπουλά του.	
Τὸ δὲ τρυγόνι μετ' αὐτοῦ περιεπάτει πάντα,	
Καὶ συνεθλίβετο δ΄ αὐτὸ, ώς φύσιν ἀνθρωπείαν.	1135
Καὶ ταῦτα τοῦ Βελθάνδρου μὲν, τὰ δὲ περὶ Χρυσάντζας·	
'Ανεψηλάφα, 'γύρευε, τίποτε οὐκ εὑρίσκει,	
Άνέβην, ἐκατέβηκε τὸν ποταμὸν ἐκεῖνον,	
Καὶ τίποτε οὐκ ἠμπόρεσε παρηγορίαν νὰ μάθη,	
Εἰ μὴ τρυγόνι μοναχὸν τὸ θηλυκὸν ἐκεῖνο,	1140
Καὶ ἐκόπτετο τὴν συμφορὰν τῆς θήλης οἷα θῆλυ,	
Καὶ πάλιν ἐπανέστρεφε, τὰ κάτω ἐψηλάφα,	
Πέντε φορὰς ἀνέβηκε καὶ πάλιν ἐκατέβη,	
Κ' εἰς μίαν ἀγκάλην εὕρηκε τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου	
Τὸ πλέον του τρανόπουλον παιδίον τοῦ Βελθάνδρου	1145
Καταλυμένον παντελῶς καὶ τεθανατωμένον,	
καὶ τοῦ προσώπου παντελῶς ἔχασε τὴν εἰδέαν.	
Νομίζων ὅτι Βέλθανδρος ἦν ὁ ἀπεθαμένος,	
Διότι ἴδε καὶ τὰ ῥοῦχά του μὲ τὸ σπαθὶ Βελθάνδρου,	
Κἀκεῖ ταῦτα εὑρέθησαν, ὅπου ὁ νεκρὸς ἐκεῖτο,	1150
Πιάνει, σύρει, θεωρεῖ, κατασκοπᾳ τὸ σῶμα,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1152–1185

Πιστεύεται ώς τόδοκοῦν, Βέλθανδρος ἦν ὁ νέκυς.	
Καὶ ἀπὸ τὴν θλίψιν τὴν πολλὴν ἀναίσθητος ἐγίνη,	
Σύρριζον τὴν καρδίαν της ἀνέσπασεν ἡ λύπη,	
Καὶ μόλις ἐσυνέφερε τὸν νοῦν της ἡ Χρυσάντζα,	1155
"Ηρξατο κλαίειν κλαίματα, ἔλεγε μυριολόγην·	
«Βέλθανδρε, φῶς μου, μάτια μου, ψυχή μου καὶ καρδία μου,	
Νεκρὸν καὶ πῶς σὲ θεωρῶ, ἀπνοῦν καὶ πῶς σὲ βλέπω;	
Άντὶ στρωμάτων τε λαμπρῶν βασιλικῆς τε κλίνης	
Καὶ πέπλου μαργαρόστρωτον, ἧς ἔδει σε σκεπάζειν,	1160
Κεῖσαι εἰς ἄμμον ποταμοῦ οὕτως γεγυμνωμένος.	
Ποῦ τοῦ πατρός σου ὁ κλαυθμὸς, ποῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ σου,	
Τῶν συγγενῶν σου τῶν λαμπρῶν, ποῦ καὶ τῶν μεγιστάνων;	
Οἱ δοῦλοι καὶ δουλίδαι σου, νὰ κλαύσουν, νὰ θρηνήσουν;	
Καὶ ποῦ ὁ ἡὴξ, ἡ ἡήγινα, πατὴρ ἐμοῦ καὶ μήτηρ,	1165
Νὰ συνθρηνήσουν μετ' ἐμοῦ, καὶ νὰ μὲ συμπονέσουν;	
Καὶ ποῦ τὸ παρηγόρημα πασῶν τῶν ἰδικῶν μου;	
Άπὸ τοὺς ὅλους συγγενοὺς ἐγὼ ὑπάρχω μόνη,	
Ἡ δυστυχὴς, ἡ ἐλεεινὴ καὶ κακομοιρασμένη,	
Καὶ τί νὰ ποιήσω τάλαινα, τί νὰ γένω ἡ ξένη;	1170
Καὶ ποία στράτα καὶ ποίαν ὁδὸν, ποῦ πορευθῶ ἡ ἀθλία;	
"Εδε ὁποὔπαθα κακὸν, μυστήρ <u>ι</u> ον ποῦ μ' ἐγίνην·	
៓Ω θαῦμα πῶς νὰ γίνωμαι, τί πράξω, τί ποιήσω;	
Πῶς οὐκ αἰσθάνομαι, καλὲ, τὰς λαμπροχάριάς σου;	
Παράξενε μου Βέλθανδρε, ἐρωτικέ μου αὐθέντα,	1175
"Ας σφάξω τὴν καρδίτζαν μου, ἂς συνθαπτῶ μετά σου,	
Συναποθάνω μετὰ σοῦ κ' εἰς ἄδην συγκατέβω,	
Παρ' οὖ νὰ ζήσω ἐπώδυνα τὸν ἄπαντά μου βίον.	
Οὐαί μοι τὴν ταλαίπωρον, τί νὰ γενῶ οὐκ οἶδα·	
Ούαὶ, παπαὶ, βαβαὶ, βαβαὶ, ποῦ τὸ λαμπρὸν μου γένος;»	1180
Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἐξήπλωσε χαμαὶ νενεκρωμένη,	
"Επεό , ἐλειποθύμησεν ἐκ τοῦ πολλοῦ της πόνου·	
Τὸ δὲ τρυγόνιν ἔφερε νερὸν μὲ τὰ πτερά του,	
Τὴν κόρην ἐκατάβρεξεν, ἀνέζησεν αὐτίκα.	
Καὶ μόλις ἐπανέψυξε καὶ ἤφερε τὸν νοῦν της,	1185

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1186–1219

Καὶ τὸ σπαθὶ γὰρ ἐπίασε καὶ ἔσκαπτε τὴν ἄμμον,	
Καὶ μὲ τὰ χέριά της τὰ δύο ἐποῖκε μέγαν λάκκον,	
Όσον οἱ δύο χωρήσουσιν· ἔπειτα τί ἐποῖκεν;	
'σεμβάζει πρῶτα τὸν νεκρὸν, εἶτα λαβὼν τὴν σπάθην,	
"Ένθα ὁ τόπος τῆς καρδίας ἐκεῖ θέτει τὸ ξίφος,	1190
Καὶ λόγον ἐναπέφηκεν ἡ κόρη λυπημένον·	
«"Αμε καὶ σὺ, ψυχοῦλά μου, ὁποὖν' τοῦ ποθητοῦ σου.»	
'Ακούει παραυτὰ φωνὴν ἀπὸ ἐκεῖθε πέρα,	
Τὸ· «Ποῦ εἶσαι, Χρυσάντζα μου, κ' οὐκ ἠμπορῶ εὑρεῖν σε.»	
'Ακουτισθεῖσα τῆς φωνῆς παραυτὰ ἡ Χρυσάντζα	1195
΄Ως πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς, κἀκεῖ ᾽πάγει τρεχάτα.	
Ό τόπος ἦτον ἔνυλος, δασώδης καὶ ἁλσώδης,	
Τίποτε οὐκ ἠμπόρεσε νὰ ἴδῃ, νὰ σκοπήσῃ,	
Καὶ πὰλιν ἐπανέστρεψεν ἔνθα ὁ νέκυς ἦτον·	
Καὶ πάλιν ἤκουσε φωνὴν μεγάλην ἐκ δευτέρου,	1200
Καὶ πάλιν ἀνεφώνησε τὸ ὄνομα Χρυσάντζας.	
Εὐθέως τρέχων βλέπει τον ἐκεῖθεν εἰς τὸ πέρα.	
'Ιδὼν ταύτην ὁ Βέλθανδρος ἐχάρην ἡ ψυχή του,	
Καὶ παραυτὰ ἐπέρασε τοῦ ποταμοῦ τὰ πέρα.	
Πέντε ἡμέρας ἔποικεν εἶς τὸν ἄλλον οὐκ οἶδε,	1205
Άχίτωσί τε καὶ γυμνοὶ, ἄνευ ζωοτροφίας,	
Κ' εἰς τὸ λιβάδι πίπτουσιν ἀναισθητοῦτες ἄμα.	
Άφότου ἐσυνέφερον κ' οἱ δύο τὸν λογισμόν των,	
Ἡ κόρη τὸν ἠρώτησε διὰ τὴν Φαιδροκάζαν.	
'Ως ἤκουσε καὶ 'πνίγηκεν, ἐθλίβην ἡ ὡραία	1210
Καὶ δάκρυα δίκη ποταμοῦ ἐκχέει τῶν ὀμμάτων,	
Τὸν Βέλθανδρον δὲ ἔλεγε ἀπὸ ψυχῆς καϊμένη·	
«Ύπὲρ τῆς Φαιδροκάζας μου λόγον μέλλομεν δοῦναι,	
Καὶ τῶν ἑταίρων τῶν τριῶν τῶν σῶν τε παιδοπούλων	
Εἰς τὸν ἀδέκαστον κριτὴν, τὸν φοβερὸν καὶ μέγαν·	1215
Ήμεῖς γὰρ τοὺς ἐπνίξαμεν ἀμφότεροι οἱ δύο.»	
Πολλὰ κατασκοπήσαντες τοῦ ποταμοῦ τὰ μέρη,	
Μὴ ναὔρουν τὰ παιδόπουλα τὰ δύο τὰ πνιγμένα,	
Ός δ΄ ηὖραν ταῦτα κοίτοντα ποησμένα καὶ πνινμένα.	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1220–1253

'Επίασαν, ἔθαψαν αὐτὰ μετὰ πικρίας μεγάλης,	1220
Καὶ παυευθὺς ἐκίνησαν καὶ ὑπᾶν γεγυμνωμένοι.	
Οὕτως τὸ χειλοπόταμον περιενέτρεχόν το.	
Όταν δὲ ἐπλησίασαν πλησίον τῆς θαλάσσης,	
Θωροῦσι πλοῖον κ' ἤρχετο, καὶ αὐτοὶ προσκαρτεροῦσιν,	
Κ' εἰς ὥραν ὀλιγούτζικην ἔγγιστα πῷ καὶ ἀράσσει.	1225
Ό κόμης βάρκαν ἔὀῥιψε τρανὴν κατὰ θαλάσσης,	
Χυμώνει βάρκα πρὸς τὴν γῆν, 'ξεβαίνει δὲ ὁ κόμης.	
Βλέτει κἀκεῖ τὸν Βέλθανδρον γυμνὸν μὲ τὸ βρακί του,	
Θωρεῖ καὶ τὴν Χρυσάντζαν δὲ εἰς ἀποσκίασμα πέτρας.	
'Ο Βέλθανδρος ἐγνώρισε τὸν κόμηταν εὐθέως·	1230
Ό κόμης οὐκ ἐγνώρισε τὸν Βέλθανδρον κατόλου,	
Καὶ λόγους ὀνειδιστικοὺς τὸν Βέλθανδρον ὑβρίζει,	
Λέγει του· «Ἐκ τοῦ σχήματος μοῦ φαίνεσαι Ῥωμαῖος,	
Καὶ τὴν γυναῖκα ἥρπαξες ἐξ ἄποθεν ἀνάρχως,	
Έκ τῶν γονέων τῶν αὐτῆς σύρνεις καὶ ὑπαγαίνεις.»	1235
Μικρὸν ἀπεμειδίασεν ὁ Βέλθανδρος καὶ λέγει·	
«'Ακμὶν οὐδὲν ἐνέμπλεξες εἰς τζούκνια τῆς τύχης,	
Καὶ τοὺς ἐρωτομέτωπας ἃς ἰδἀγὼ οὐκ οἶδας·	
Καὶ λέγεις γὰρ, ὡς ληστρκῶς ἔχω καὶ φονογνώμην	
Τὴν σύζυγον ἀφήρπασα χωρὶς γνωμὴν γονέων,	1240
Καὶ βλέπω σε Ῥωμογενὴν καὶ γένος ἰδικόν μου,	
Καὶ ἂν ὁρίζεις, ὅρισον κἀγὼ νὰ σὲ συντύχω.	
Νὰ μάθης ἀπὸ λόγου μου τίς καὶ τινὸς ὑπάρχω	
Καὶ πῶς ἀπεγυμνώθημεν ἐγὼ καὶ ἡ συμβιός μου.»	
Ό κόμης ώς ἐγροίκησε τοὺς λόγους τοῦ Βελθάνδρου,	1245
Έν ταπεινῷ τῷ σχήματι ἐφθέγξατο τοιάδε∙	
«Ἐπεὶ Ῥωμογενὴς εἶσαι φαίνεσαι ἐκ τοῦ λόγου,	
'Ακροκαρτέρησε λοιπὸν νὰ ὑπάγω 'ς τὸ καράβι,	
Νὰ 'ξέβῃ, κύριε ξένε μου, ὃν ἔχομεν εὐνοῦχον,	
Όποῖον ἐξαπέστειλε Ῥοδόφιλος ὁ ἄναξ.	1250
Εἶχε δ΄ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς δύο παῖδας φιλτάτους·	
Λοιπὸν ώς ἐτελεύτησεν ὁ πρῶτος ἐκ τοὺς δύο,	
Καὶ ὁ υἱός του ὁ δεύτερος ἐξέβην ἠγκρισμένος,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1254–1287

Καὶ λέγουν τῆς ἀνατολῆς ἐζήτησε τὸ μέρος,	
Όδὲ πατὴρ ἀδυνατῶν κρατεῖν τὴν βασιλείαν,	1255
Ήμᾶς δὲ νῦν ἀπέστειλεν εἰς Ἀσίας τὰ μέρη,	
Τοὺς τόπους νὰ γυρεύσωμεν, ἀπόθεν νὰ εὑροῦμεν,	
Υίὸν αὐτοῦ τὸν δεύτερον τοῦ ἄνακτος ἐκείνου,	
Νὰ βασιλεύση εἰς χώρας του καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας του·	
Εἶπόν σοι, μάθε, κύρης μου, ἄλλον οὐ ψηλαφῶμεν.»	1260
'Ο Βέλθανδρος δὲ λέγει τον· «''Ας ἴδω τὸν εὐνοῦχον.»	
Παραυτὰ κ' ἐν τῷ ἰδεῖν ὁ Βέλθανδρος ἐγνώρισεν ἐκεῖνον,	
Κ' ἐν τῷ ἰδεῖν ὁ Βέλθανδρος ἐγνώρισεν ἐκεῖνον,	
Ὁ εὐνοῦχος οὐκ ἐγνώρισε τὸν Βέλθανδρον καθόλου,	
Ἐκ τῆς κακοπαθείας του ἠλλάγην ἡ μορφή του.	1265
Μικρὸν ἐχαιρετίσθησαν, τοιάδ΄ ὁ Βέλθανδρος λέγει·	
«'Αλήθεια ἀπέθανεν ὁ υἱὸς Έοδοφίλου;»	
Γοργὸν ἀπελογήθηκεν εὐνοῦχος πρὸς ἐκεῖνον·	
«Πόθεν ἐσὺ τὸν Φίλαρμον ἠξεύρεις, φίλε ξένε;»	
Καὶ ὁ Βέλυανδρος ἐλάλησε τ' ὄνομα τοῦ εὐνούχου,	1270
Έγνώρισε τὸν Βέλθανδρον τὴν ὥραν ὁ εἰνοῦχος	
Καὶ πίπτει εἰς τὰς πόδας του καταφιλῶν ἡδέως.	
«Ἀνάστα», λέγει, «πρόσεξον, λέγει μοι τὴν ἀλήθειαν,	
'Απέθανεν ὁ Φίλαρμος, ὁ γλυκὺς ἀδελφός μου;»	
'Ως δὲ 'πληροφορήθηκε τὸν θάνατον Φιλάρμου,	1275
Βαρέως ἀνεστέναξεν ἀπὸ καρδίας μέσης.	
"Εκλαυσεν, έθρηνήθηκεν αὐτὸς καὶ ἡ Χρυσάντζα,	
Κ' ἀπὸ τὴν θλίψιν τὴν πολλὴν καὶ αἱ πέτραις ἐρῥαγῆσαν.	
ως δὲ συνέφερε τὸν νοῦν καὶ αὐτὴν τὴν αἴθησίν του,	
Πρὸς τὸν εὐνοῦχον ἤρξατο περὶ αὐτοῦ νὰ λέγη,	1280
Πῶς διὰ ρλίψιν ἄπειρον, ἣν εἶχεν ἐκ πατρός του,	
Άπεξενώθην, ἔφυγεν ἀπὸ τὰ γονικά του,	
Καὶ πῶς ἐγύρισε πολλὰς χώρας ἀναριθμήτους,	
Τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐδιέβη καὶ Τουρκίας,	
Καὶ τοὺς ληστάς ἐφόνευσεν ἐκεῖ εἰς τὴν κλησούραν,	1285
Καὶ μετὰ πάντων εἰς Ταρσὸν κατήντησε τὸ κάστρον,	
Κάκεῖδε καὶ τὸν ποταμὸν ὁποὖχε καὶ τὴν φλόγα,	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1288–1321

Καὶ δι' ἐκείνην τὴν αἰτίαν τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου	
"Εφθανεν ἀπεσώθηκεν ἐν τῷ Ἐρωτοκάστρῳ,	
Όλα καὶ κατεσκόπησε καὶ γράμματα καὶ ζώδια,	1290
Τῆς τύχης του τὰ μέλλοντα, ἕνωσιν τῆς Χρυσάντζας,	
Τὴν γύμνωσιν εἰς τὸ φευγίον καὶ τὸ φονοποτάμι	
Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐσύντυχεν ἐκεῖνον τὸν εὐνοῦχον.	
Έδάκρυσαν ἀμφότεροι, ἔπειτα θέσαν τάβλαν,	
Έγεύθησαν, ἐγέρθησαν, ἐμβῆκαν εἰς καράβι.	1295
Ένδύθησαν βασιλικὰς στολάς τε καὶ στεφάνους,	
"Ας ἔστειλε 'Ροδόφιλος, ὁ πατὴρ τοῦ Βελθάνδρου,	
Κόρην τὴν πορφυρόβλαστον στολὴν τὴν γυναικείαν	
Ένένδυσεν ὁ Βέλθανδρος μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας.	
Έλλαμψεν ώς ὁ ἥλιος, ἔφεγξε τὸ καράβι,	1300
Αἱ νάπαι τότε ἀρρευον, τὰ ὄρη ἐσκιρτῶντο,	
Καὶ τὰ δεινὰ παρέδραμον καὶ ἡ χαρὰ 'πλατύνθη,	
Καὶ τὸ καράβιν ἔποικεν ἄρμενα καὶ ὑπάγει.	
Εἶχαν εὔφορον ἄνεμον καὶ μέσα εἰς πέντε ἡμέρας	
"Εφθασαν εἰς τὰ ἴδιά των ἔρραξε τὸ καπάβι·	1305
Έστησαν γλάμπουρα πολλὰ μετὰ βοῆς μεγάλης·	
Μανδάτα πᾶσιν σύντομα, φθάνουν πρὸς τὸ παλάτιν,	
Δίδουν πρὸς τὸν Ῥοδόφιλον ἔκλαμπρα συγχαρίκια,	
Ότι τὸν πορφυρόβλαστον Βέλθανδρον τὸν υἱόν του	
"Ας δράμη, ἂς τὸν δέξηται, καὶ ἂς τὸν περιλάβη.	1310
Έστράφη ἀπὸ τὰ ξένα του, ἦλθε 'ς τὰ γονικά του	
Μὲ τὸ καράβι τὄστειλε, νὰ πῷ γυρεύοντά του	
Εὖρε καὶ ἔφερεν αὐτὸν μετὰ καὶ τῆς Χρυσάντζας,	
'Ρηγὸς μεγάλου θυγατὴρ μεγάλης 'Αντιοχείας.	
Ὁ γέρων ὡς ἐγροίκησε τὰ ἔκλαμπρα μανδάτα,	1315
Άπὸ τοῦ θρόνου του πηδᾳ, τοὺς ἄρχοντας συνάγει,	
Καὶ ὑήκι μέγα θαυμαστὸν ἐποίκασιν ἐτότες,	
Μεγάλως τὸν ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς οἱπάντες.	
Ό δὲ πατὴρ ὡς ἔβλεψε Βέλθανδρον τὸν υἱόν του,	
'Ησπάσατο ἐνήδονα ἐκατερφίλησέ τον·	1320
Τὴν δὲ Χρυσάντζαν τὴν ὡραίαν ἠσπάσατο κἐκείνην·	

ΒΕΛΘΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΥΣΑΝΤΖΑ Ε 1322–1347

Γυναῖκες τὴν ἐψήκευσαν, ἀρχόντισσαις μεγάλαις,	
Μεγάλως ἐσυντρόφευσαν, ἐψήκευσαν ἐνδόξως,	
Ἐτίμησαν, ἐδόξασαν, εἶπαν πολλὰ τὰ ἔτη,	
Τοῦ βασιλέως τὸν υἰὸν μετὰ τῆς βασιλίσσης	1325
Τὸ πούπουλον ἐχάρηκεν, ὅλοι μικροὶ μεγάλοι.	
Ό βασιλεὺς Ῥοδόφιλος ἐσκίρτησεν, εὐφράνθη,	
Παιγνίδια εἶχε περισσὰ μουσικὰ καὶ ώραῖα.	
Τὸν ἀπίσκοπον ἐκάλεσε μετὰ τοὺς κληρικοὺς του,	
Καὶ στέφος περιτίθησι τοῦ γάμον καὶ τοῦ κράτους	1330
Ἐπὶ τὰς δύο κεφαλάς Βελθάνδρου καὶ Χρυσάντζας.	
Νύμφιος ἀναγορευθεὶς ὁμοίως καὶ αὐτοκράτωρ,	
Μετὰ συγκλήτου καὶ λαοῦ βασιλεὺς κατεστάθη	
Ό Βέλθανδρος, καὶ βασιλὶς ἡ κόρη ἡ Χρυσάντζα.	
Έπαιξαν τὰ παιγνίδια ὡς εἶχαν κατὰ τάξιν,	1335
Καὶ τὰ φαγία ἕτοιμα, καὶ 'κάτζασιν κ' ἐφάγαν.	
Ό βασιλεὺς Ῥοδόφιλος τοὺς πάντας οὕτως λέγει·	
«Γινώσκετε, οἱ ἄρχοντεσ καὶ πάντες μεγιστᾶνοι,	
Εὕρηκα τὸ ἱεράκι μου, τὸ εἶζ ἀπολυμένον,	
Ό δὲ νεκρὸς μου ἐγύρισεν ἐξ ἄδου τοῦ πυθμένος.»	1340
Καὶ ταῦτα μὲν ἐνταῦθά μοι καὶ μέχρι τούτων στήτω·	
Ήμεῖς δὲ τοῦ Παροιμιαστοῦ ἀκοῦσωμεν τὸν λόγον∙	
«"Αν μὲν τὰ πρῶτα ἦν καλὰ, κακὰ δὲ τὰ 'ξ ὑστέρου»,	
'Ως λέγει αὐτὸς ὁ φρόνιμος, «ὅλα κακὰ ὑπάρχουν,	
Εἰ δ΄ ἔνι ὀπίσω τα καλὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου,	1345
Όλα καλὰ ὑπάρχουσι καὶ μυριευλογημένα.»	
— Καὶ λέγω τὸ ἀμὴν, ἀμὴν, καὶ παύομαι τὸν λόγον.	